

LAUDATIO FUNEBRIS

CELSISSIMI, 28

AC

REVERENDISSIMI

S. R. I. PRINCIPIS

FRANCISCI

E COMITIBUS

BARKÓCZY

DE SZALA

PERPETUI IN PALÓCZ, ET TAVARNA,

MISERATIONE DIVINA

ECCLESIAE METROPOLITANÆ STRIGONIENSIS

ARCHI-EPISCOPI,

SACRÆ SEDIS APOSTOLICÆ LEGATI NATI,

PRIMATIS REGNI HUNGARIÆ,

EJUSDEMQUE

SUMMI, ET SECRETARII CANCELLARII, INSIGNIS ORDINIS
EQUITUM S. STEPHANI REGIS HUNGARIÆ APOSTOLI MAGNÆ
CRUCIS EQUITIS, ET TOTIUS ORD. PRÆLATI, INCLYTI COMIT. STRIGON.
SUPREMI, AC PERPETUI COMITIS, UTRIUSQUE S.C. ET R.A. MAJEST. ACTUALIS
INTIMI, ET EXCELSI CONSILII LOCUMTENENT. REGII CONSILIARII, EXCELSÆ ITEM
TABULÆ SEPTEM-VIRALIS CO-JUDICIS &c. &c.

DICTA

A R. P. JOSEPHO PINTÉR, E SOCIETATE JESU, AA. LL.
& Philosophiæ, ac SS. Theologiæ Doctore, nunc Almæ, & Episcopalis
Universitatis Cassoviensis CANCELLARIO.

CUM IN COLLEGIATA S. MARTINI ECCLESIA TRIDUANIS
FUNERIS EXEQUIIS JUSTA SUPREMA PERSOLUTA SUNT PO-
SONII A DIE III. IDUS AUGUSTI M. DCC. LXV.

T Y R N A V I Æ,

TYPIS COLLEGII ACADEMICI SOCIETATIS JESU,
ANNO UT SUPRA.

AC

REVEREND

SEA PRIMORDIAL

FRANCIS

COMITIS

BARON

DE

PRESTON IN PARSONS, ET TAVANNIA

MISERATIONE DIVINA

ECCLIAE MISTITIANE STRIGONIENSIS

A. R. C. H. I. S. C. O. P. I. A.

SECRETARIA

PRIMATIS

SECRETARIA

SUMMI ET SECRETARII CANCELLARII, INSIGNIS ORDINIS

CAVALERIE ET STEPHANI REGIS HUNGARIE APOTHECARIUS

CAVALERIE ET STEPHANI REGIS HUNGARIE APOTHECARIUS

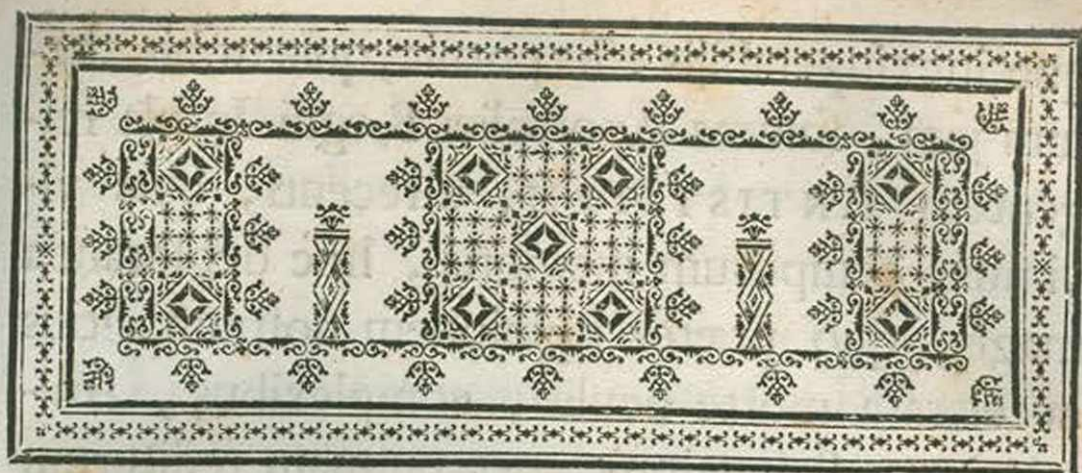
D. C. T. N.

FRANCIS

SECRETARIA

SECRETARIA

SECRETARIA

ORATIO.

emperne præmaturo elatum funere **PRINCIPEM**, Patremque suum lugebit sancta Sedes **ARCHI-EPISCOPI STRIGONIENSIS**, **PRIMATISQUE** Hungariæ, atque orbitatem suam fluente adhuc, neque etiam primo annorum confecto lustro lugubri de integro lamentatione, fletuque prosequetur? **EXCELLENTISSIMI, ILLUSTRISSIMI, AC REVERENDISSIMI ECCLESIAE, PATRIÆQUE PROCERES**, atque **ORDINES** tam e Sacerdotio, quam ex Curia **NOBILISSIMI, AMPLISSIMIQUE**. Quænam tandem vis fati illa inexorabilis simul, simul-
A que

que inexsuperabilis esse potuit, quæ nobis alterum jam, summa Apostolici Regni Infula fulgentem ANTISTITEM, e recenti, quæ vivimus, temporum memoria, hoc deploranda magis, quo præter opinionem nostram citius accelerata morte oculis, complexibus, Animisque nostris eripuit, nec unquam rediturum a sinu nostro avulsit, abstraxitque. Credamne denique, quod tamen ipsæ lacrimæ huc confluentis mœstissimæ Patriæ, quod Urbs ista in omnem formam luctus induta, quod Præsulum, Sacerdotumque atræ vestes, quod Augusti hujus Templi tholi, laqueariaque pullo habitu inducta, atque undique menti, obtutuique meo objectum, squallores, & luctus miserrimi spectaculum, tristissimo partim silentio, partim vocibus dolore gravissimo expressis, gemitu adeo confuso, elataque turbæ, ac multitudinis ejulatione non tam loquuntur, quam inclamant: e numero viventium ad semper victuros, post diutinam cum morbo sævissimo, multiplicique colluctationem, sed brevissimum trium duntaxat, & quod excurrit, annorum Ecclesiæ Primæ Regimen, abiisse, excessisseque *CELSISSIMUM S. R. I. PRINCIPEM FRANCISCUM* E COMITIBUS *BARKOCZY*

DE SZALA, ARCHI-EPISCOPUM
STRIGONIENSEM, PRIMATEM, & in Hun-
garia Apostolicæ Romanæ Sedis Legatum
Natum!

O casum, eventumque prorsus lamentabi-
lem, nec uno tantum vulnere nostro acerbum,
neque dolore duntaxat nostro, sed vita ipsa
redimendum! o calamitatem rebus nostris,
præsertim sacris, spebusque adeo ipsis plane
funestam! o jacturam **PRINCIPIS MA-**
GNI, atque **OPTIMI**, non huic solum, sed
venturæ etiam ætati veris, effusisque lacrimis
querendam, atque haud scio, an facile, vel
tam cito, reparandam! Quis jam locus capiet
justissimos questus nostros? quod illis mo-
dum, nedum finem tempus adferet? quæ la-
crimarum nostrarum incitatum illum cursum
causa aut tardabit, aut intersistet, **PRINCI-**
PEM suum requirentium, suspirantiumque,
Divino, Regioque munere nuper admodum no-
bis concessum, neque donatum tantopere,
quam designatum verius, ostensumque, atque
tantillo tempore, tamque exiguo ab exor-
dio mitis, clementisque in Ecclesia sua impe-
rii intervallo, ut neque ubique, neque apud
omnes defervescere adhuc potuerit incredibilis

ille gratulationis, atque lætitiæ æstus, quo
Illum ad Celsissimum istud honoris fastigium
votis primum, deinde gaudiis totius Hunga-
riæ sublatum, summorum Præsulum, Majoris
dignitatis Sacerdotum, ac Cleri Universi de-
sideriis vocatum, studiisque expetitur, Au-
gustissimæ demum post homines natos Prin-
cipis, R E G I N Æ Q U E A P O S T O L I C Æ
immortali Beneficio, ac Dono provectum,
læti accepimus, Legationibus ex omni Pro-
vincia, ac Civitate Hungarica ad Eum missis,
Viennæ, Agriæ, Strigonii, Tyrnaviæ, Poso-
niique salutavimus, percoluimus, atque tam
ingentibus perampli Regni, & Regionum
brachiis sublatum, tot sacris Ordinis Ecclesia-
stici manibus exaltatum, tam potenti Princi-
pum Nostrorum maximorum fulero innixum
in folio A R C H I - E P I S C O P I primi
collocavimus, ut illi, meritisque ejus de Ec-
clesia Sancta Dei præstantissimis, laudis, thu-
ris, gratique, ac memoris animi officiis, vel
perpetuo si liceret, vel quam proferri homi-
nis ævum potest longissime, litaremus.

Verum adhibenda est dolori vehementissi-
mo, altissimeque infixio consolatio, ac leva-
men, quando ei in tam subita exultationis no-
stræ

stræ in Summam ægritudinem conversione neque mensura statui potest, neque meta; Christianaque fortitudine, & præclara excelsi animi firmitate, accipienda, atque perferenda plaga profundissima, a sempiterna illa causa nobis inflicta, cujus lege immobili rerum humanarum, mortaliumque omnium Ordo sapientissime, sanctissimeque feritur, atque in æterna illa supremi, uniusque verissime boni Numinis constitutione, quam mœsti cernimus, pallentesque veremur, acquiescendum: seu nempe nos id commeriti sumus, ut quem vel immortalem nasci, vel perpetuum nobis obtingere, quam diutissime quidem conservari incolumem optavimus, quam minimo tempore **PRINCIPEM**, Prælatumque haberemus; seu dignissimus ille jam Deo visus est esse, qui a possessione, fruitioneque beatitudinis hujus vitæ, nec puræ, sed innumeris curis, calamitatibusque implicatæ, neque perfectæ, sed nova identidem cupiditate devinctæ, atque insuper olim interituræ, ad completam illam, supernamque, ac semper duraturam felicitatem transferretur; seu etiam Providentia hæc Summi cœli, terræque arbitri, jam ante seculorum principium præfinivit in hujus item Magni **PRINCIPIS** improvise, illætabili-

que exitu, novissimum illis, qui ei superstites fuerint, exemplum monstrare, signumque extollere, in quo & Potestatem Majestatis suæ, & exilitatem, brevitatemque mortalis conditionis clarissime repræsentaret, atque si utramvis animo nostro aliquo excidere tempore passi essemus, in memoriam nobis redigeret, confirmaretque.

Abducendi deinde sunt vultus, atque ora hæc moesta tantisper a contemplandis tristibus exuviis; atque a sepulchri hujus, quod ante nos positum est, lugubri magnificentia, ac Religione, præterque vulgarem, ac communem modum inveniendi in funestissimo luctu remedium ab eo ipso invictum animi robur repetendum, qui consecrata sancta Unctione ossa, corporisque sui morbo immiti, varioque exhausti, ac confecti reliquias, sed haud ita pridem Excelso, Augustoque spiritu Rectore, & hospite dignas, terræ mandandas, nostrisque heu manibus efferendas, tumuloque componendas, dicamne constantia majore, an præcellentiore in Deum vitæ, necisque Authorem Pietate & reliquit, & imperavit, præterquam quod non omnia sibi mors spolia ex eo detrahit, neque ita nobis illum invidit, ut præter
immor-

immortalem Nominis memoriam, nec nisi cum fine temporum terminandam, non superent orbi Hungarico, atque Ecclesiæ præclara monumenta, in quibus viva etiamnum extat, re-
lucetque Imago Magni cujusdam Ecclesiæ **PRINCIPIS**, dimidio vitæ seculo, præstantibus rebus gestis, clarissimisque operibus susceptis, atque perfectis, ab eo vivente, sic tanquam coloribus singularibus, delectisque, adumbrata, conformata, & expressa.

Hanc ego, **PROCERES** **MAXIMI**, **ORDINES** **QUE** **CLARISSIMI**, si imitatione consequi, & in conspectum Vestrum educere mihi hodie sumam, temere, audacterque faciam, nisi Vestro quam miti & Beneficio, tam gravi, nec unquam humeris meis, minime autem jam fatiscentibus ferendo imperio, provinciam hujusmodi quoquo modo in me reclinatam, obedienter admittam, rursusque imperite, atque inconsulte faciam, si dictionem meam non tam eloquentia, quam lacrimis ubertim manantibus fluentem, vocesque ipsas singultibus interruptas, iisdem vestigiis dirigam, quibus facti sunt ductus, cunctaque lineamenta Exemplaris perfectissimi, quod Unus Ille, quem elugemus, novit effingere, nemo unus sine ad-

miratione conspicerere , ac ne admirari quidem possumus plerique omnes. Itaque neque pictorum illorum , sculptorumve tabulæ confectandæ mihi erunt, quæ integram Principum virorum effigiem exhibent, absolutamque partibus omnibus , tametsi nonnullis imminutis , longius retrusis aliis ; sed illorum potius , qui membris minoribus aut prætermiſſis , aut etiam inductis , faciem duntaxat, frontemque, magnæ Mentis sedem, atque ornamentum, ante conspectum sistunt, ac ne hanc ipsam quidem uno in loco , vel eodem positu , sed diverso, varioque , ut dispersa veluti pulchritudo , atque magnitudo illorum , quos artificio suo illultrant, facilius se se , citiusque intuentium oculis insinuet, atque infundat.

Quare veniam mihi hanc , gratiamque , a Benignitate Vestra polliceor, ut consumi, exhauriri que Orationem universam in ea una forma **PRINCIPIS FRANCISCI** efformanda patiamini , quæ apta sit ingerere Posterorum memoriæ simulacrum quoddam Magni in Ecclesia Dei Principis, unde illud certe, atque impolitum , neque tamen studio aut assentatione corruptum , et si non unam hanc Ille vultus sui speciem , ad

eos-

eosdem jam pridem transmiserit, sed præterea Nobilissimam illam Magni in Augusto Aulae Regiæ Sacratio, Imperioque Romano PURPURATI, Magni PATRIÆ PATRIS, splendidi, ac vetusti in Hungaria MAGNATIS, Magni in Provincia Heveffiensi, atque Strigoniensi COMITIS, Magni in Excelsa Curia Septem-Virum JUDICIS, Magni in Senatu Regio ARBITRI, Summi, & Secretarii Regni CANCELLARIUM.

Sed quando ego distinctas has, penitusque discretas unius PRINCIPIS imagines, sic tanquam partes ejusdem corporis minores contemplor, libenterque aliorum otio, & prædicationi trado expingendas, jamque totus in vultu, fronteque Ejus hæreo, hoc est, in eo, quem in Ecclesia gessit, Principatu defixus, avocari me hinc sentio in triplex quoddam Dei Templum, quod manibus FRANCISCUS Noster suis, vel sustulit a fundamentis, vel instauravit, vel exornavit. Ut omnibus his locis, me monstrante, conspectus plena, atque integra magnitudine sua cernatur.

Primum videlicet est Templum Dei, quod extruitur, ut in eo sacra jam maximis, &

occultissimis, jam publicis, solemnibusque Cerimoniis rite fiant, sempiternoque Numini persolvantur. Alterum est Templum Dei, quod non struitur, sed ædificatur tamen, ut in eo congregetur populus Deo gratus, acceptusque, formaque sanctioris Regiminis constituitur. Tertium est Templum Dei, quod neque struitur, neque exædificatur, sed tantum excolitur, ut in eo, tanquam natura spiritu, Divinus incolat spiritus, sedemque figat Beneficiorum e Coelo ad nos transfusorum.

In primo ergo **FRANCISCI PRINCIPIS**, atque ut jam semel usurpare incipiam, quod sæpe deinceps mihi faciendum erit, **BARKOCZIANO** Templo effulgebit quædam Majestas, dignitasque Sacerdotis Augusti: in secundo resplendescet fervor, & vigilantia Ducis, Mitra, Peditaque pro Sceptro ornati: in tertio emicabit puritas, probitasque Antistitis Religiosissimi; in omnibus vero simul Magnitudo **PRINCIPIS** Ecclesiæ, hoc est: **MAGNIFICENTIA IN CULTU DEI, SAPIENTIA IN IMPERIO SACRO, SANCTITAS IN SUSCEPTO VITÆ INSTITUTO.**

Triplex hujusmodi Templum propius acces-
 surum me ut Benevolentia Vestra præcedatis
 lugubribus verbis a vobis exposco, **ORDI-**
NES SANCTISSIMI, ILLUSTRISSIMIQUE!
 atque ut in eorum uno **DECUS, ET DIGNITATEM**
DOMUS DEI a **FRANCISCO PRI-**
MATE impendio, curaque inchoatam, re-
 paratam, firmatam: in alio **ORDINEM**
DOMUS DEI Sapientia, & Potestate Ejus
 constitutum, servatum, constabilitum: in po-
 stremo **SANCTITATEM DOMUS DEI** de
 Cœlo acceptam, severitate, & disciplina au-
 ctam, Pientissimo denique ex mortali hac vi-
 ta exitu, atque si non omnibus nobis decef-
 sisset Ille, non Ipsi soli, sed cunctis nobis
 exoptabili consummatam, quantum lacrimis
 potestis imperare, vos ipsi perlustretis, ut ad
 eum modum, & dicentis squallor, atque incul-
 tus habitus, ubi ab ejus auditione digressi fue-
 ritis, ex conspectu item Vestro recedat, &
 si aliquando interpellati ad cursum sermonis
 reverteritis, parva mora, & quasi momento
 flentem me, gementemque sustineatis.

 Quæ Fana, Delubraque Deorum fusa per-
 gentes superstitione appellavit, eadem
 Christiana Religione consecrata Ecclesias usi-

tato vocabulo dicimus , ac Tempia, Domos-
que Dei, in quibus munia sacra obeunt in-
primis Sacerdotes non nati ad id officii, sed
facti, quique antea etiam, quam lucem hanc
aspexerint, ab æterno Numine delecti, desi-
gnatique, decursu ætatis ad functiones san-
ctissimas erudiuntur, ducuntur, sacerrimisque
Religionibus initiantur, atque initiati gradus
Sacerdotii altiores semper, & digniores certis
annorum, meritorumque spatiis conscendunt.
Quare in illius quoque Templi aditu, quod
primum se mihi offert e tribus BARKOCZIA-
NIS, atque in quo Augustus Ille Sacerdos ocu-
los Vestros in se advertere debet potissimum,
porta mihi, velum vobis objici posset quod-
dam, nisi prius Metropolitanæ Hujus universum
vitæ cursum Sacro, & Civili Magistratu, di-
verso, semperque splendido implicatum, ad-
mirabilibusque quibusdam vicissitudinibus inter-
stinctum ordine quodam, atque certos in an-
nos disjunctum strictim, summamque recen-
ferem, quod eo quidem præstabo libentius, quo
facilius est narrationi, quam ornamentis locum
in oratione invenire, atque ea etiam de cau-
sa, quod in summam quandam brevem missa
ingens maximarum rerum copia, varietas, atque præ-

præstantia commodius percipiatur, firmitusque
retineatur.

Natus itaque est COMES FRANCI-
SCUS, ad gestandam subinde Principum Tiar-
ram Virtute sua eluctatus, PALOCZÆ, avi-
to in Castro ILLUSTRISSIMÆ DOMUS
BARKOCZIORUM DE SZALA anno
labentis Seculi X. idibus Octobris. Patre
Francisco, Comitatus Ungvariensis Supremo
Comite, a quo præter vitam, sanguinisque cla-
ritatem unus de Fratibus pluribus, natus etiam
prioribus, nomen præterea sumpsit lustrico in
fonte donatum: Matre vero Juliana e Comi-
tibus Zichy de Vásonkõ, conjugæ lectissima,
quæ decies, atque octies partu pulcherrimæ so-
bolis exoluta, cum reliquam omnem exclusif-
set, filium hunc tamen Matris sinu, lacteque
abstinendum haud putavit, nonnullo, sed cer-
to ferme omine altioribus a causis accepto, fo-
re scilicet aliquando, ut Hic unus, cæteros cun-
ctos Dignitate, rerumque gestarum gloria an-
tegre diatur. Nam ad fœcunditatem, fœlicita-
temque, eminebat insigni probitate, in quam,
ceu speculum quoddam Virtutis, Univerſa su-
perior Hungaria intuebatur.

D

Non

Non cunabula, non prætextæ ipsa laudis
omnis vacua fuere. Cum ratio actiones, mo-
tionesque corporis regere nondum posset, ad-
esse Illi visa est latens vis quædam, ea puero
dictans, quæ nonnisi a maturo Consilio pro-
fluxisse sint censenda. Etenim cum triennium
nondum egressum gravis valetudo in lectum
dejecisset, ac prope in tumulum, supraque
remedia vis mali intenderetur, votum a Cla-
rissimis Progenitoribus pro salute Ejus factum
est, quo sacro alicui Instituto complectendo
illigabatur, salva tamen Illi olim deliberandi,
quamvis mox permessa potestate deligendi ve-
stem, qua classès dicatorum Deo hominum,
velut stemmate quodam, inter se se discernun-
tur; servatus est, spesque cum Eo, ac fortuna
Magnæ Domus. Delegit, ac propemodum in
cunis eam de pluribus propositis induit, quam
deinceps toto Pueritiæ, Adolescentiæ, Juven-
tutis, Virilisque ætatis curriculo nunquam po-
suit, nunquam commutavit cum alia, atque
in sepulchrum suum jamjam deferet. A te-
neris pie expetita unguiculis, placita nimirum,
rataque & illi semper, & Deo fuit.

Lumen perspicacissimi Ingenii faculis tem-
pestivis promicans septennem ferme ad Aca-
de-

demiam Cassoviensem invitavit, atque traduxit, in qua Grammaticæ elementis, Politioribusque Literis ita excultus est, ut deinceps facilitate, copia, elegantia Latini tum sermonis, tum scriptionis præpolleret, ad explicandum, ut res, locus, tempusque poscerent, animi sui sententiam incredibili quadam gravitate, suavitate, perspicuitate, & quando e re visum est, & Pietate, & Severitate. Subinde Aristotelem, cujus tum magnum, ac ferme unius in omnibus Europæ Gymnasiis, nomen celebrabatur, triennio exhaustit Tyrnaviæ: Univerſaque Doctrinæ capita ea exquisiti, ac prope Divini Ingenii, solertiæque singularis commendatione in Aula publica propugnavit, ut Augusta CAROLI Sexti, Romanorum Imperatoris, Regisque Hungariæ beneficentia præmium etiam retulerit, Aureum Torquem, Abbatis ornamentum.

Sanctioribus Disciplinis operam daturus, ad fontem ipsum omnis Ecclesiastici Juris, & eruditionis, ad Sedem, Arcemque illam Religionis, ad culmen Apostolicæ Dignitatis, Romam accessit: providentissimo sane consilio ductus, nonnullo tamen hortatu, preceque sibi admota Moderatorum suorum præterea in-

citatus, qui amplæ Ejus, capacissimæque Men-
ti angustum arbitrati quodcunque his in oris
Lycaëum ad vastissimum, illustrissimumque illud
scientiarum omnium Emporium aditum Ei
vel commonstrarunt, vel etiam paraverunt.
Arripuit avide oblatam commoditatem, peti-
tionemque exaudivit, pro eo, ac illos semper
observabat, diligebatque, ac in summo etiam
illo Principatu, ad quem Eum Virtus evexit,
fovebat, atque amabat, tres admodum, qui-
bus Dignitas tanti PRÆSULIS vitam eo
usque produxit, ut & viventis gratia perfrui
perpetim possent, & mortuo mœstissimis una
mecum lacrimis parentare.

Quadriennio integro non tam Diverforium,
quam Domicilium Ei fuit Urbs illa, cui Orbis
totius Sacrum Imperium, & Magisterium Ec-
clesiasticæ Disciplinæ divinitus est concredi-
tum: Urbs doctissima, eruditissimisque ho-
minibus, studiisque liberalissimis semper afflu-
ens: Urbs florentissima, & descriptione ædifi-
ciorum vel una omnium pulcherrima, vel nulli
secunda: Urbs Sanctissima, & omni Templo-
rum, Altarium, Cerimoniarum Sacrarum cul-
tu ornatissima: Urbs omnium Nationum con-
fluxu, & clarissimarum ex omni Catholica Di-
tione

tione Legationum frequentata: ut mirum nemini esse debeat, Illum quam sæpissime animo ad eam respexisse, postquam etiam ex illa excessit; quando autem exiit, primarum jam Palmarum Theologus, & Legum Sacrarum scientissimus, omnem secum copiam, & instrumentum Doctrinæ extulisse, omnem ædium ornatum, Templorum & Decus, & Religionem, omnem Nationum elegantiam, omnem Aulicarum Artium peritiam, ut ornamenta peregrina Patriæ inferret, nativoque in solo collocaret, quibus ipsis scilicet felicitati, utilitati, ac splendori Ecclesiæ, maxime Hungaricæ, aliquando prospecturus esset.

Reliquum tempus ævi BARKOCZIANI arcanissimis ex rationibus brevi intervallo definitum, vel cursus quidam celerrimus, vel etiam saltus fuit, quo Illum seu fortuna, & gratia, seu sapientia, atque Virtus (nam juxta omnia incedebant) per omnes Civiles, maximeque Illustres Præfecturas, perque Gradus Dignitatum Sacrarum circumferebant, dum in vertice denique, atque jugo, ascensu sibi Uni duntaxat neque arduo, neque difficili, sed merito maximo, brevissimoque tempore complanato, repentino constitit.

E

Ergo

Ergo ex Urbe rediit annos nondum quatuor supra viginti emensus, cum voveretur seculi decimi octavi quartus, & trigessimus, ab Episcopo Originis, sempiternæ, ac gloriosissimæ memoriæ Præsule Agriensi, GABRIELE ANTONIO e Comitibus ERDÖDY DE MONYOROKERÉK, munus Ei Curionis Sacri mandatum est, & Parœcia Agriensis, pauloque post subfellium in Ecclesia Cathedrali assignatum, non paucorum quidem aliorum, sed præsertim Antistitis optimi præfagitione, extrinsecus ex fronte FRANCISCI injecta, ac fortasse Divinitus inclusa futurum videlicet esse, ut post decessum suum non alium Civitas illa Dominum, Ecclesia Episcopum fortiatur, quam COMITEM BARKOCZIUM, prima etiamtum Juventute florentem, sed sua institutione, exemploque jam præparatum ad Insulas, & cum Illi, tanquam Filio, Patris amore omnia cuperet, etiam majores illis, in quibus ipse confenuisset.

Annus inierat M. DCC. XL. cum commodatus est Metropolitanæ Diœcesi Strigoniensi, ut in illa quoque Tyrocinium poneret Sacri Regiminis, e cujus olim Throno sublimi Legem Sacerdotibus, jussa populo esset deferi-

scripturus, quali autem, quantaque Honoris accessione? Eodem nempe tempore Præpositus est Insigni Canonorum Collegio ad S. Martini in Scepusio. Eodem partem magnam Diœcesis & ordinandis Officiis sacris, & exercendis Judiciis Vicaria Potestate pro Maximo Illo, & Immortalium meritorum Pontifice, EMERICO e Comitibus ESZTERHÁZY DE GALANTHA nactus administrandam. Eodem non axioma solum, sed Gradum, Munusque Episcopi Consecrati consecutus. Eodem, vel certe prope eodem in sanctiorem Aulæ Regiæ Senatuum adscriptus, EXCELLENTISSIMUSQUE renuntiatus. Rursum prope eodem Septem-Virum Tribunali, quo nullum litibus terminandis sanctius, efficaciusque MARIANUM hoc Regnum habet, adjunctus Judex.

Evolutis tribus annis, cum jam præcipitaret M. DCC. XLIV. sexto idus Decembres, Agriensis Præful proclamatus, ad accipiendas claves, & Jura Ecclesiæ illius, & amplæ, & copiosæ anno insequente splendidissimo pompæ apparatu ingressus est, eaque in Cathedra sacra quietem aliquam, tempusque productius vel tulit, vel impetravit, arbitrorque omnino Divino factum esse nutu, & summa

felicitate sacrae illius Dicecesis, ut annos in ea
Regiminis **FRANCISCUS** Noster nu-
meraverit undeviginti.

Fuit autem Illi Ipsi ea Sedes carissima, ne-
que longius abesse ab ea sustinuit, nisi Comi-
tiorum Regni causa currente anno jam supra se-
culi dimidium primo, in quibus cum esset
Principe delectus loco, ut dici solet, *Commis-
sarius*, ad componendas cum Republica Polo-
na, de finibus, limitibusque duorum Nobilif-
simorum, & Amicorum Regnorum contro-
versias, graves illas, atque diuturnas, Sce-
pusiensem rursus terram subiit, annisque
quinto, ac sexto supra quinquagesimum litem
variis causis comperendinatam maximo nostrae
Regionis commodo, nulla alterius injuria, ne-
que usitata diligentia, neque, nisi Illi, pro-
pria felicitate, summo praeterea consilio dire-
mit; maximis & domi ob rem perfectam lau-
dibus celebratus, & foris, Cracoviae praeser-
tim, ac Varaviae passim honoribus, muni-
busque percultus, partim praconiis commen-
datus.

Viennam praeter ordinem accitus anno se-
culi sexagesimo, nunquam spectatae antea ce-
lebri-

lebritati pridie Nonas Octobres interfuit, qua Augustam Romanorum Imperatorum in Regiam deducta est frequentissimo, longeque fulgentissimo apparatu triumphalium, auratorumque curruum, equorum, Equitumque Nobilissimorum, universa Urbe armata, Ordinibusque distributa suis, Serenissimi Archi-Ducis, Regiarumque Coronarum Principis, Hæredis, hodie Augusti Romanorum Regis JOSEPHI secundi, prior sponsa, Magna ISABELLA, Infans Hispaniarum, atque Dux Parmensis, semper in fastis nostris, animisque victura! interfuit autem pars pompæ Ipse nec minima, neque vulgaris, imo partis cujusdam præcipuus Fautor, Adjutorque.

Hunc elabentem annum excepit seculi primus post sexagesimum, caput futurus annorum Pontificatus Strigoniensis a tertio die Idus Maji, quo incredibili Regni, & Ecclesiæ Hungaricæ gaudio, Clementia Augusta MARIÆ THERESIÆ delata est FRANCISCO Nostro Infula Strigoniensis, atque haud multo post etiam a CLEMENTE XIII. Pontifice Romano confirmata, ut ad ejus possessionem capiendam jam quinto Calendas Octobris, consueta quidem, sed præ-

ter morem, modumque exaucta, excultaque comitantium caterva deduci potuerit ad Tyrnaviensem D. Nicolai ædem Sacram, Ecclesiæ Strigoniensis vices a seculis duobus, atque ultra fungentem, affectantibus ad innumeram Ecclesiastici Ordinis, ac Dignitatis multitudinem duobus Metropolitæ Strigoniensis Suffraganeis Antistitibus: Excellentissimo nempe, Illustrissimo, ac Reverendissimo Comite, & Præsule Nitriensi EMERICO ESZTERHAZIO DE GALANTHA, itemque Excellentissimo, Illustrissimo, ac Reverendissimo Episcopo tum Vaciensi, hodie Agriensi, e Comitibus Perpetuis in FRAKNO, & de GALANTHA CAROLO itidem ESZTERHAZIO: cum paucos ante dies sumptum de *Confessione S. Petri* sacrum Pallium, atque ab Urbe transmissum Strigonii in Templo Bakaciano, parvo illo quidem mole, sed pervetusto, marmoreo, ac ferme uno priscorum Hungarorum Pietatis, & Magnificentiae monumento, præbente Celsissimo S. R. I. Principe, Archi-Episcopo Viennensi, jam S. R. E. Cardinale Eminentissimo, Administratoreque Episcopii Vaciensis, CHRISTOPHORO e Comitibus MIGGAZHS acceptum, collo, humerisque suis imposuisset, Sacramentumque e præscripta forma dixisset,

exau-

exaudiente Excellentissimo, Illustrissimo, ac Reverendissimo FRANCISCO e Comitibus ZICHI DE VASONKÓ, Antistite Jaurinensi, atque etiam supremam *Comitatus* Strigonienfis Præfecturam suscepisset, introducente Regia Authoritate Excellentissimo, atque Illustrissimo LUDOVICO Comite de BATHYÁN, & STRATHMAN Regni Hungariæ Palatino, Aurei Velleris Equite, nuncque etiam Insignis Ordinis S. Stephani, Regis Hungariæ, Primo e Proceribus Aulicis Equite Magnæ Crucis.

Sed neque gratulatio illa communis, neque splendor iste singularis sacre Inaugurationis moram injicere debet narrationi ad finem properanti, & postquam ultimum, supremumque mandatum FRANCISCO Decus commemoraverit, Aureum videlicet Monile, omni copia, & elegantia refertum, Primo Illi ex omni Antistitum numero traditum, quo Insignis Ordinis S. Stephani ab Apostolica Regina, Augustissima Imperatrice, Regnorum suorum, Provinciarumque Principe, atque adeo Matre Clementissima conditi Prælatus constitutus est, atque Eques Magnæ Crucis, non tam defessæ, quam desinenti.

Verum quam vastus, patensque hic se mihi ad Nobilissimam Vestram Concionem redeunti Gloriæ BARKOCZIANÆ campus explicat, nec aliis, nec angustioribus profecto terminis, quam Apostolici Regni finibus conclusus? Quæ se offerunt Theatra, & qua specie, formæque præstantia visenda, in quibus aliquando FRANCISCUS Noster non unam, ac ferme Principis Actoris Personam tenuit, tuitusque est quam egregie, tam magnifice? At vel hæc ipsa mihi vi quadam, & impulsu vehementi ad Tempora contendenti aut prætermittenda sunt penitus inobservata, aut vix, ac ne vix quidem reducto sipario inspicienda!

Prætergrediar itaque, quantum emoliri gressum potuero, Amplissimam ædem *I. Comitatus Hevessiensis*, miro artificio, & elegantia Agriæ positam, jubente, promoventequæ Supremo, ac Perpetuo Comite FRANCISCO, in qua Ille Regionis ejus felicitatem, ac tranquillitatem, sed imprimis Regis sui, ac Principis emolumentum novissimo præsertim, ac periculosissimo bello Borussico, & Militibus scribendis, & comitatibus promovendis, & nervo conflando inusitata quadam industria,

conventuum frequentia, consilio, & adhortatione, exemplo suo, Collegiique totius Sacri curabat, administrabatque.

Præteribo accelerato gradu Areopagum Hungariæ, Excelsam Septem-Virum Curiam, quam Ille quantum luce sapientiæ, Magnæ Mentis, Memoriamque suæ, scientia Sacri, & Patrii Juris, sententiæ claritate, gravitateque illustrabat, tantum Justitiæ ardore, Fortitudine animi, atque Constantia, objectu adeo corporis, totiusque Authoritatis suæ ad defendendam præcipue Ecclesiæ Dei, Virorumque sacrorum causam, Æquitatem, atque Dignitatem adjuvabat, exstimulabatque, prætensoque etiam Pallio suo efficiebat, ne in judiciis quidquam præter æquitatem valeret, neve abduceret animos a fide, & æquabilitate, sed omnes societatem humanæ conjunctionis mirifice tuerentur, Judex videlicet Ipse Integerrimus, & Custos Judiciorum, & Vindex Legum Sanctissimarum.

Silentio etiam prætervehar Excelsum Consilium Regium, quod *Locumtenentiale* apud nos audit, ad quod FRANCISCO Nostro aditum aperuit & Domicilium Archi-

G

Epi-

Episcoporum Strigoniensium Pofonii; Metro-
politana ex multo tempore Hungariæ Urbe
jam pridem constitutum, & gratia AUGU-
STÆ. Hinc quieti Hungariæ prospicitur, salu-
tique Civium: quæ res ambæ, cum variis,
fato Regni istius semper miserando, atque
utinam aliquando commutando, studiis Par-
tium diverse de Religione opinantium, aut
sistantur, aut fuscitato turbine involvantur,
non dicam, quantum ANTISTITIS Hujus Præ-
stantissimi ope, atque conatu suffultæ sint,
atque sustentatæ; id solum, quod a nemine
ignorari arbitror, transcurfu referam: PRIN-
CIPE Nostro in Senatu hoc, quamvis ne-
que diu, neque sæpe confidente, res gestas,
perfectasque esse maximas, nullo sectarum a
Catholica communione abruptarum lucro, aut
compendio, non minima autem ad Romana
Sacra facta accessione, extincta hæresi qua-
dam, atque errore nocentissimo hominum
Baptismi ritus sacros, Sacramentique efficaci-
tatem, vimque iteratione sacrilega corrumpen-
tium, penitusque profligata.

Intactam omnino relinquam, neque con-
tractatam integram quandam rerum Hungari-
carum Universitatem, quæ seculo isto, me-
dia

dia sui parte BARKOCZIANO, vel accidere, vel emerfere; singulares tamen omnes, omnesque commendandæ, & in quibus magnam Ille portionem Laudis, vel etiam totam, summam non raro abstulit, præripuitque, quæ, quia infinitæ propemodum sunt, & a proposito Ejus alienæ videntur, jure quodam illas silentio transiliet. Oratio mea, cum præsertim, pleræque testimonio famæ publicæ prædicentur, cæteræ autem in multorum conscientiam, qui hic præsentés adsunt, certis documentis pervenerint, recentique adhuc, & vegeta memoria teneantur.

In Templo denique primo BARKOCZIANO sumus, patefacto quacunq;ue via, & felicitate accessu, AA. ORNATISSIMI. Hujus decus, ut ego quidem existimo, omne cultu ædis ipsius, Altariumque, & Instrumenti sacri, frequentia deinde Officiorum Divinorum, Majestate postremo Religionum sanctissimarum absolvitur. Hæc qui perfecerit, vel inchoaverit, qui reparaverit, qui firmaverit universa, Sacerdos mihi vere Augustus erit, eminebitque excellentissime illius Magnificentiæ in cultu Dei.

Hæc vero non de alio quovis, quam de **FRANCISCO ANTISTITE** dicta nunc a me esse existimate. Quis enim tanta Sacerdotum, & Infularum frequentia, quis tam copiosa Assistentium Ministrorum, ex omnibus, quæ loco aliquo invenirentur, sacrorum Virorum Familiis, & Domibus collectorum, tamque ordinata turba, quis majore sanctorum vasorum splendore, atque universæ sacrae suppellectilis, pretiosorumque indumentorum apparatu, facum, & funalium lumine, ac copia, aut sanctissimum novæ Christianæ Legis sacrificium Vero, Immortalique Deo in Ara obtulit, patravitque, quam **FRANCISCUS** Noster solitus erat & sacris operari, & sanctioris Palæstræ oleo Populum expetentem ad ineundum Animorum certamen ungere, aut ipsum oleum variis usibus conficere, & consecrare, aut ministeriorum sacrorum Candidatos inaugurare, aut quælibet alia Mysteria Religionis nostræ Augustissima elargiri, impertiri, aut Divini Officii pensum certas in horas distributum canendo, psallendoque exolvere, aut supplicationes ad poscendam Superum pacem deducere, aut Honoris, Laudisque tributum sempiterno Numini pro Victoria repræsentare, aut Augustissimum

mun. Divini Panis ferculum per vicos, foraque
Urbium circumferre, aut Imagines gratia mi-
rorum operum, ac fama claras novas, dignio-
resque in aedes deportare, aut rem denique
quamlibet Divinam splendide facere, ipsasque
adeo funeris Exequias celebrare? Non ego
hæc ex arcanis Tabulariis repetam, sed ex
conscientia, notitiaque communi, testesque
appellabo Civitates clarissimas Agriam, Tyr-
naviam, Posonium, Strigonium, Coloczam,
Nitriam, oppidaque illustria Sastinium, atque
Karolinum.

Superi Boni, quam Augusta se nobis ubi-
que objicit species & Religionis, & ampli-
tudinis! Quid primum, quid supremum in
ea contempler, atque prædicem, vix apud
me definiam; sed quamvis nulla lege ista di-
sponam, adferam tamen capita præcipua, ex-
cellentissimaque. Meminimus namque sanctif-
simis illis diebus, quibus acerbissimos Dei-
Homini cruciatus Ecclesia Catholica recolit,
Cerimoniis paulo prolixioribus, & crebriori-
bus, Magnum Sacerdotem Istum vel maxime
pectora, adstantium fervore quodam, atque
ardore sancto imbuisse, Romæ, Italiaeque
Antistitum habitu non solum indutum, verum

a Principe Orbis terrarum Ecclesia omnis pulchritudinis imitatione ne minimum quidem ablutentem, rejectaque Pontificia sella Aurea, ligneaque substituta, nescio, a quo accepto, sed illustri exemplo usum Agriæ æque, ac Tyrnaviæ. Vidimus hoc vestimento, atque Animi demissione ante aras jam consistentem, jam sedentem, jam toto corpore procumbentem, dum sacræ Lamentationes, coacto Musicorum agmine, sonos mollissimis in cantu flexionibus variante, & Psalmi Divini Vatis Ipso præcinente, toto autem Sacerdotum, & Ministrorum Collegio repetente ad exitum perducerentur, ea quidem Religiosa, ac suavi modulatione, quam Hungaria Provinciis exteris non amplius invideret, exemplis, formisque inde expetitis jam erudita. Scimus & illud solemne Ipsi fuisse, ut ad Mysterium sanctissimum, Panis, & Vini specie externa absconditum, per hos ipsos tamen dies, more septentrionis in sepulchris ad id constructis decenter repositum, atque, ut cultus ei adhibeatur, patente loco collocatum, eodem, quo in Templo stipabatur, comitatu, aut præeunte, aut lateri hærente, adorandum se conferret, omniaque Civitatis Tempora obiret, silentio quidem maximo, sed validissimo ad

inflammandam spectatoris omnis pietatem incitamento.

Recordamur præterea ingressus illius, vel Triumphus potius, Agriæ annis singulis, Posonii semel, ac iterum, atque anno præsertim M. DCC. LXIV. repetiti, quem ex hoc ipso Honori, ac Memoriam B. Martini dedicato Templo inchoatum tota Urbe, forisque omnibus perduxit, spectantibus non tantum, sed incredibili adversus Divinum Epulum, manibus ANTISTITIS Summi circulatum, Religione prosequentibus universis Regni Primoribus, atque Provinciarum Legatis, Comitiorum causa huc collectis. O quæ tum lætitia omnium extitit de Altissimo Mysterio recte, quis dolor, atque admiratio perperam sentientium? quis concursus, & undatio Populi ex omnibus Urbi circumpositis vicis, villisque adfuit; atque municipiis? quæ diligentia in consignando Infularum numero, Sacerdotumque, suo ornatu incedentium, censu ineundo? Quis cultus Pontificum? Quis splendor Procerum? Nimirum versus, ordinesque isti præcedentis insigni Religione totius Regni, orantis Ecclesiæ Catholicæ speciem intuentibus sistebant, quo nobiliorem neque Civitas hæc clarissima,

ac ne Hungaria quidem ipsa antea viderit unquam, nisi prisca illa, quæ si parem aliquando conspexit, hanc ipsam tamen, a **BARKO-CZIO** exhibitam, superiorem fateatur, necesse est; propterea, quod dissentientem, contrariamque sibi defleat magna ex parte hodiernam.

Nondum etiam obliti sumus diei illius in sacris Hungariæ Ephemeridibus præcipui, quo Magnæ Dominæ Nostræ Regnum hoc omne a sanctissimo Primo Rege Stephano sempiterna Religione est obligatum, qui cum festus ageretur anno **M. DCC. LXII.** Votum vel certe Pietas, ab Augustissimis Principibus, Regiæque stirpe omni, ex Urbe in Castrum Sastiniense egressa, solemniter de integro contestatione instaurata est, atque simulacrum Sanctissimæ Virginis Dei Genitricis, in ædicula viliter contabulata eatenus inclusum, **FRANCISCI**, Pontificis manibus exemptum, humeris Sacerdotum impositum, confertissimo agmine stipante in amplissimam, cultissimamque Basilicam sacram, Monasterio Religiosorum Virorum ex S. Pauli Primi Eremitæ sacra Familia adjunctam, illorumque præstanti pietate, studioque eximie ornatam, illatum, nova,

nova, marmoreaque in Ara, monumento Augustæ Austriacæ Munificentia ad seram ætatem, memoriamque perstituro, collocatum, magnificentissimoque ritu translatum fuit, sacra omnia ordinante, curanteque Pontifice Hungariæ Primo. O quis hic iterum vel Augustorum Nostrorum, principatum sibi in exercendis Religionibus, & concinendis Dei, Divinaeque Matris laudibus deposcentium fervor! Quam ardens desiderium FRANCISCI Præfulis, vultu ipso, actuque omni proditum, ad agenda solemniter in Templo Divina Officia, cantuque exequenda jam tum Hungariam omnem invitantis! Quis sacrorum Præconum delectus, atque dignitas! Quæ multitudinis toto ex Regno, vicinis etiam Austriæ, & Moraviæ finibus propemodum infinitæ, concursus, gaudium, lætæ voces, & clamores! nimirum Templo universo, Odeis omnibus, Porticibusque, foris oppidi, atque compitis omnibus, agrisque adeo ipsis, nil nisi sacrum carmen, & Laudes Incontaminatæ Dei Parentis resonuere.

In memoria multorum adhuc verlatur lugubris quidem, mœstaque, sed apparatissima pompa, qua Karolini primum, FRANCISCO

loci Dynastæ , Toga , Sagoque Clarissimo Viro , Coloczæ deinde FRANCISCO XAVERRIO KLOBUSICZKIO, gestis, gerendisque Infulis plurimis pari, semperque digno, demum Nitriæ EMERICO ESZTERHAZIO Grandi & natu, & meritis Præfuli: Immortalis memoriæ Magnatibus, Comitibus, Antistitibus justa persoluta sunt a FRANCISCO vel Agriensi adhuc, vel jam Strigoniensi Præfule? sed illis neque istud elapsum esse arbitror, supremos hos Honores Patriæ Patribus ab Illo habitos ita esse, ut luctui quidem nihil demeret, quin lacrimas etiam suas non raro adderet, & tamen Dignitatem Ceremoniarum Sacrorum vel in funestis his functionibus tueretur, & sacer ritus cum profana illa, splendidaque adhuc hodie apud Hungaros sepulturæ Magnificentia certaret.

Et quam præterea rem Divinam facientem, operantemque unquam, aut uspiam ANTISTITEM Hunc vidimus, ubi non se primam ostentaret incredibilis Ejus Religio, perpetua cum sempiterna Mente Mentis Illius conjunctio, præclarum quoddam studium ad Laudes Divinas exigendas toto nisu, & impetu ferri visum, opinio de sanctissimis Sacrificiis,
offi-

officiisque Divinis longe maxima, sensusque tenerrimus? Quibus ille rebus ductus, exci- tatusque non sumptus, non impensas compar- cendas sibi existimavit, constatque satis hunc in usum ex ærario Illius, non canalis tenuitate, sed alvei capacitate nonnunquam fuisse deriva- tas; ut suppellectilem videlicet sacram omnem reficeret, servaret, augetet, munditiei Do- morum Dei splendorem etiam adjiceret, non vasa, non instrumenta deesse pateretur, quæ omni nitore fulgerent, arte, & pretio com- mendarentur. Quæ omnia hic a me recensita, longe autem plura prætermissa, si parva atque exilia, nec ab Oratore prædicanda cui- quam fortasse videbuntur, tantum abest, ut ego ei assentiar, ut etiam percontari ex eo velim, quid ille his rebus ad conciliandum sa- cris functionibus Romano ritu distributis Di- gnitatem, vel ubi eam deperdiderint, restau- randam censeat a Sacerdote vel Augustissimo excogitari, conferrique posse aptius, majus- que? nisi forsitan id ei veniat in mentem, quod cuivis est obvium: parum scilicet con- sultum esse Ministeriis sacris, eorumque splen- dori, nisi ei nova accrescat a frequentia, dili- gentiaque Ministrorum commendatio, firmi- tasque.

Amplector libenter, atque accedo. Verum quo alio Pontifice Hungariæ, qui ante **FRANCISCUM BARKOCZIUM** extiterit, frequentia Ministrorum in Templis major apparuit, vel solertia in Divinis obeundis muneribus præstabilior? Quæ consuetudo pia ab eo retenta non est? vel quæ est abolita, nisi ea, quæ gravissimo Ejus Judicio emendanda inque perfectiorem modum, aut rationem commutanda videretur? Quæ firmitas, securitasque ab Eo vel quæsitæ, vel expetita est, quam Ille non illico legibus, præceptis, exemplisque suis procuravit? num fervorem Gloriæ Divinæ amplificandæ desiderari a se passus est? num vigilantiam in partes sacrorum Officiorum cunctas exporrectam? num Menti Consilium, aut Animo Ejus robur defuit ad instituendam rem quampiam, quam invehi in mores suos plurimi percuperent? an constantia ad perficiendam, quam longe antea confectam fuisse omnes optavissent?

Ingredior in Argumentum AA. OO. sane copiosum, laudisque plenissimum, atque haud scio, an hoc in genere præstantissimum, quod adferri queat, atque etiam debeat ad extollendum Decus Domus Dei ex illa diligentia

Viro-

Virorum, Altaris obsequio se se liberalissime devotentium, atque assiduitate desumptum. Cujus instituti causa Eum Maximi Ecclesiae, & Reipublicae Principes, communisque Hungariae, factum approbantis, plausus vel verbis honestissimis cumularunt, vel datis ad Eum literis exornarunt. In cujus moliminis commemoratione video nihil plane necesse esse, secretum illud, sanctiusque Tabularium appellare, aut contingere ad efferendam institutionem illam novam, nec tam novam, quam nova quadam forma imbutam, quam in Metropolitanam suam Ecclesiam anno Pontificatus primo, seculi defluentis secundo supra sexagesimum reduxit, aut introduxit: biennio deinde post, in *Collegiatam* Posoniensem propagavit, cum jam anno praecedente perlato Decreto constituisset, ut in *Collegiatam* item Scepusiensem quamprimum immigraret, atque ex illo plane tempore, quo Ecclesiae Agriensi praerat, in Cathedralem illam tum suam invehere constituerat, nisi Ecclesiae in Hungaria Principis expectanda sibi exempla putavisset.

Nihil, inquam, necesse est haec a me commemorari, exolutumque me plane puto seu labore, seu onere commendandi rem longo

tempore insolitam , atque tamen ad Dei Glo-
riam , decusque Templorum maxime condu-
centem , quando & illi Laudibus celebrandæ
non ista lugubris par potest contingere oratio ,
& æquissimum præterea videri queat , consilii
tam Magni , tamque Pii rationes omnes ex
scriptis , verbisque Ejus , Animique sensibus
explicare potius , quam Artis , aut adulationis
pigmenti exornare. O quoties ! *AA. OO.*
PONTIFEX Hic Magnus, cum viveret, dicere au-
ditus est, exaratisque sanctionibus testari: sibi
quidem , Disciplinam Sacerdotum ad primo-
rum seculorum normam exigenti , atque ad
primævam Sacerdotiorum constitutionem re-
spicienti , non aliud quidquam tanta sollicitudi-
ne curandum censerit , quam ut sanctum , &
terribile Nomen Domini communi comprec-
atione , atque cantu in Domo Dei celebretur !
o quoties tacitus secum , palamque etiam re-
petebat: Existimare se omnino , atque plane
ea in sententia esse , exercitationem Virorum ,
quibus sacra subsellia in Templis , aut odeis
assignata essent , nullam se reperire muneris isti
innexam , quæ illos a curis profanis , atque
mundi strepitu longius queat abducere , at-
que illam frequenter , prolixè , & pie pfallen-
di consuetudinem ! o quoties addebat , ita

eos demum ex præscripto Conciliorum sacrorum, quorum Canones cunctos, novissimique præsertim Sacro-Sancti Concilii Tridentini, cujus capita omnia non in numerato solum, sed plane in usu quotidiano habebat, vitam conformaturos, si perpetuata illa Divinas Laudes concinendi diligentia effecissent, ut Mens eorum cælo semper affixa, quam rarissime ad ea diverteret, quæ sunt illo inferiora! o quoties vastationes Regno MARIANO ab hostibus illatas, calamitatesque vel permissas a Deo, vel ab illo ipso inflictas propulsatum iri sperabat, atque etiam prædicebat, ea tamen lege, si cantus Ecclesiastici Majestas, ac Religio Templis restitueretur, aut in quibus nunquam fuisset, inferretur. Hæc Ille cogitabat, meditabatur, dicebat, hisque altissimis rationibus superstruebat Constitutiones, Decretaque sua, Religiosasque leges, quales semper scribebat.

Et quis neget, ivisse ab Ejus Metropolitana Ecclesia illico in exemplum aliarum plurimum per Hungariam Ecclesiarum Instituta Ejus sanctissima, quæ aut Sacerdotiis opulentioribus abundarent, aut quibus Religiosi Viri ipso vitæ proposito, sineque Officiis istis addicti fervirent? Quis hæc inficiari audeat, quæ

oculis ipsis cerni possunt, pene manibus con-
trectari? quis non animadvertat in recitandis
Religiosa moderatione precationibus ex Eccle-
siæ Romanæ forma præscriptis passim novam,
emendatam, severioremque inductam Disci-
plinam, seu brevitate correctâ, seu voce ma-
gis ad leges canendi exactâ, seu frequentia
auctâ, seu consuetudine noviter cœpta, con-
servataque? Quis non speret (sperabant qui-
dem non pauci, si Sacerdoti Huic penso pre-
cum persolvendo maxime Augusto vita diutius
constitisset) futurum esse, ut eam lætabilem
prorsus, gratamque sempiterno Numini for-
mam Hungaria rursus induat, qua olim Pro-
vinciis aliis longe antecellebat, cum scilicet
tertia pars Civium, quando duæ aliæ, vel ca-
stra sequebantur, vallumque se, ac propugna-
culum pro Domo sua vicinis hostibus objicie-
bant, vel civilibus, domesticisque Artibus
distentæ, necessitatibus humanæ Vitæ prospici-
ebant, tertia, inquam, pars Hungarorum,
vel hac etiam major, in Laudibus Divinis no-
ctæ, dieque modulandis utilissime, religiosis-
simeque occupabatur.

Sed me jam a Dignitate Cerimoniarum Sa-
cerarum reparata, frequentia Sacrarum functio-
num

num constabilita ad se contemplandam avocatur
ingens quædam, excelsoque animo digna Tem-
pli Augustissimi de integro construendi, at-
que pretio omni, & arte excolendi molitio,
Menti **FRANCISCI PONTIFICIS**, cum
viveret, semper infixæ, postquam vero dece-
sit Ipse, eaque adhuc supersit, altius etiam im-
pressa, commendataque! quod etsi Ille ad cul-
men perducere non potuit tempore brevissimi
Imperii sui exclusus, ac morte subinde impro-
visa, præmaturaque impeditus, atque vix
etiam inchoare, tamen ego in vita Ejus omni
nihil invenio præstantius, splendidiusque, quo
possit Nomen **FRANCISCI** illustrari,
sempiternæque memoriæ oratione mea com-
mendari.

Proh Deum Immortalem! quam ardens in-
usitatumque in ipso aditu Strigoniensis Sedis
in animo Ejus exarsit desiderium redeundi,
eluctandique in montem illum sanctum, reve-
hendique secum omnem Metropolitanæ Eccle-
siæ Majestatem ad præcelsa illa Religionis
Christianæ in Hungaria cunabula, quæ eadem
fuere & Stephani Regis Sanctissimi, & na-
scentis in Regno isto castissimæ Religionis?
quanta celeritate, alacritateque flagrantissimis

L

his

his Magni PRÆSULIS studiis velificatus est Ordo omnis Sacræ Jurisdictionis STRIGONIENSIS? quæ continuo statuta placuere? quæ rationes inita? quanta usurpata solertia? quam arctum præfinitum spatium ad transferendam Sanctissimam Coloniam in eminentes illud, veteraque Hungarorum pietate consecratum Jugum, ut in illo Templum sempiterno, Immortalique Deo, Arxque Munitissima Catholici Dogmatis, atque Romanæ communionis constituatur?

Quid jam persequar gaudium Regni Apostolici Universi, pervagatamque tota Hungaria lætitiâ, dum ea vox late manavit: Annum M. DCC. LXVI. fore faustum illum, atque aureum, quo priscam in sedem Originis suæ postliminii jure repetitam, Augustaque beneficentia recuperatam se se referet, recipietque Metropolitanum Collegium Amplissimorum Sacerdotum? cujus tum literæ Provinciæ, atque ut passim dici solet, *Comitatus* Hungarici requisitæ sunt a PRINCIPE FRANCISCO, quibus gaudium suum incredibile, & ad tam sancti, sapientisque Consilii exequendi difficultates removendas, promovendasque operas consentientem, præclaram-

ramque voluntatem declararent, partem sumptuum, impensasque offerrent? Extant quidem hodie quam plurimorum, ac ferme omnium Magistratum hujus rei testes epistolæ, conservabunturque semper ad Nominis BARKOCZIANI decus, famamque feris etiam Posteris nunciandam.

Num præterea sine scelere aliquo, eoque longe maximo prætermitti a me potest MARIÆ THERESIÆ Augustæ, Piæ, atque Invictæ Judicium, præconiis PRINCIPI Nostro tributis patefactum, & largitio prorsus Cæsarea, Regiaque, quæ cum APOSTOLICÆ REGINÆ derivatum a Magnis Avis, Patribusque Romanorum Imperatoribus, Hungariæque Regibus Nomen, Jus, atque decus iniisset, atque a Clemente XIII. Pontifice Romano confirmatum resumpsisset, non distulit Apostolicam hujusmodi potestatem & exercere, & quod Sacro præsertim Principatui semper est conjunctum arctissime, eminentem, manifestamque beneficentiam suam prodere munere quodam singulari. Quis jam hic vero laudibus in Cœlum feret aut Regii Animi magnitudinem illam, qua FRANCISCO BARKOCZIO, secuturisque

Pontificibus Strigoniensibus Arcem, Castrumque liberalissime restituit, amplissime contulit, donavitque? Quis Regiæ Pietatis, Clementiæque pignus maximum, certissimumque, Iconem Sacra in Tabula coloribus expressam, qua autem manu? qua cariorem sibi vix AUGUSTA aliam habuit, ars nulla augustiorem deposcere potuit? Manu, inquam, Serenissimæ Nurus suæ ISABELLÆ expressam, atque eo artificio exornatam, ut quantum Author operis cæteris, tantum opus ipsum operibus reliquis antecelleret, eoque jam a principio cœptum Consilio, protinusque traditum, ut in Templi novi Strigoniensis solemnī Dedicacione, quam celebrem reddere Augustorum Pietas constituerat, conveniente ad recipiendos Honores loco exponeretur.

Ergo ex illo tempore, hoc est, ab Anno M. DCC. LXI. AA. OO. (nam sæpe mihi a cursu Orationis redeundum est ad brevitatem, perspicuitatemque narrationis) manum FRANCISCUS Augusto ædificio Ipse admovere: brachia autem Universi Regni invitare, atque colligere: adminicula, machinasque, quibus materia omnis, & cœmentum in montem educi, attrahique possit, erigere, figereque:

ad

ad facilem , tutumque rerum omnium præstandum commeatum Danubium latius se diffundentem ponte jungere, non fixo illo quidem, sed qui navis littore uno in aliud evolantis speciem cum referat, nomen etiam sortitus est suum. Deducto Militari præsidio cum Præfecto suo , illico saxa, rupesque edomari, dirui tures, mœniaque, valles collibus æquari, atque hi dehiscere, illæ surgere, verbo: solum, atque area non describi solum, & designari, neque æquari tantum, insternique, sed ædificiis etiam repleri, quæ vel ære Sacerdotum primi subsellii, vel etiam suo sustulit; sustulit autem suo, non certe alieno (quod si unquam habuit necessitate, arcanisque causis contractum, incredibili industria, & felicitate primo quovis tempore extinxit) quodque suum plane dicere possiet: Ut jam spes neque vana neque dubia suscitata sit apud Hungaros, fore brevi, si non brevissime, ut Templum Augustum in Monte Strigoniensi conspiciat, quod si non Orbis, Patriæ saltem miraculis accenseat, in cujus nempe ædificationem centum admodum millia Nummum Florenum Rhenanorum quotannis ad numeranda profusa prorius, inusitataque largitate BARKOCZIA-

M

NA

NA Munificentia & constituit, & jam adnumerare cœpit.

Non ego hic iterum recensero aut multitudinem, aut diligentiam, aut alacritatem, aut etiam felicitatem operarum, curruumque refertam copiam, latumiarum, fabriliumque officinarum fervorem, jucundum sane spectaculum intuentibus, semperque cum laude Magni **PRINCIPIS** conjunctum, a cujus latere nefas profecto foret longius me abjungi nunquam expiandum. Accidit scilicet aliquando, ut inter egerendam, eruendamque humum nonnulla perantiqua monumenta detegerentur, Templaque integra, atque ædiculæ sacræ situ, fordibusque obsitæ, atque ruinis coopertæ, neque tamen expertes Artis, neque ejus præsertim pretii, quod illis vetustas consciscit, numismata ad hæc veterum variæ magnitudinis, modulique, & Metallî Aurea etiam, atque Argentea, quibus neque ad deprehendendam, constituendamque Strigonii certo Coloniam Romanam, neque ad illustrandam Hungariæ, necdum Christianæ, Historiam quidquam potuit inveniri accommodatius, aliaque longe plurima ibi reperirentur, quæ perpetuo delitescere merito dolendum fuisset,

ex-

extracta autem in lucem permagni sunt facienda. O quod tum **PRINCIPIS FRANCISCI** Mentem, pectusque ipsum, quam frequens, praesertim cum Ipse aderat (nam fortuna unum denique Illum comitari visa est) gaudium, laetitia, nonnunquam etiam admiratio replevit. Neque tamen ita distraxit, ut non haec omnia ad Pietatem, Religionemque referret. *En Tibi*, inquebat, & me ipso audiente agebat, *En Tibi, Magne Deus, Thesauros omnes mihi donatos, atque etiam Divino Munere Tuo donandos jam nunc offero, redhibeoque! Gratias tibi ago Immortales, quas possum, quibus tamen uberiores Tibi reddet omnis aetas in Templo Sancto Tuo Strigoniensi, cujus Fundamenta, Te Authore Consilii, voluntatisque, Te etiam Largitore sumptum a me ponuntur! In eo Ego Tibi, sed nonnisi nutu, gratiaque Tua, Sanctam, Eucharisticamque Hostiam sacrificabo, & his Gemmis, Lapidibusque pretiosis (Nummos autem Aureos Theodosii, Valentinianique Caesarum manu tenebat) insignem Calicem libabo!*

O Vocem, AA. OO. Sacerdote vere Augusto dignam! o Magnum, Generosumque Pontificis Animum! o Consilium humano majus, ac prope Divinum! sed finite AA. OO.

ut quando illud explicandum jam est, atque
suis originibus evolvendum, ad lugubre hoc
funeris spectaculum vos tantisper revocem,
orationemque referam, quod nobis morien-
tem adhuc **FRANCISCUM PONTIFI-**
CEM, neque plane emortuum exhibet! cu-
jus enim sunt voces illæ, quas exaudire mihi
videor? cujus singultus? cujus suspiria? supe-
ri Boni! quam Pia! quam Sancta! quam omnia
inflammata! *Majus meritum* (certa fide habeo
PRÆSULEM Ipsum loqui) *si quod un-*
quam cum Gratia Dei feci, me non reputo habe-
re, quam sinceram voluntatem ædificandi Deo meo
Metropolitanam Ecclesiam Strigoniensem, Clerum-
que meum ad locum Nativitatis suæ reducendi.
O demissionem Animi AA. mœstissimi, sin-
gularem! o mentis puritatem, atque rectitu-
dinem eximiam, admirabilemque! *Eo tende-*
bant omnes mei conatus, eo cura, & sollicitudi-
nes totius reliquæ vitæ meæ. O altum, subli-
memque **PRINCIPEM**, atque difficulta-
tibus omnibus, ac solum illis non medentem,
atque imperantem, quas tempus objicit. *Nunc*
video! exclamat hausto ex intimo pectore, sed
jam emoriente gemitu: *Nunc video!* *justo Dei*
Judicio me indignum esse, qui perficiam hoc
opus Nomini Sancto suo! Adorat videlicet in-
acces-

accessum, quo fatum hominum cuditur, Dei
Consilium: *Fiat Sancta Ejus voluntas!* acquie-
scit in ea, neque tamen adhuc modum dolori
suo invenit: *Crucem, & afflictionem majorem*
Animo meo immittere non potuit, quam secundum
arcanas Divinae suae Providentiae Rationes, pri-
vando me potestate exequendi propositum hoc meum!
conqueritur, neque repugnat tamen: *Adoro,*
inquit, *inscrutabile Dei mei Judicium, cru-*
cemque hanc de manu ejus prompto animo ample-
ctor! O quis unquam magis conjunctam Deo
Mentem, voluntatemque suam tenuit, aut ad
eam inflexit? & o novum, insolitum, obstupe-
scendumque sacrificandi Ritus! *Suscipiat,*
quaeso, supplicat vera, germanaque, ut in ex-
tremo, gravissimoque illo temporis articulo,
inque illis vitae, necisque confiniis, Pietate, susci-
piat, quaeso, Deus hoc sacrificium voluntatis meae,
& propitius sit peccatis meis.

Dies XVI. ante Calendas Majas numeraba-
tur, quo gemitus hos pios **PRINCEPS**,
jam tum callentissimis Artis Medicæ, Experi-
entissimisque Viris pro deposito, deplorato-
que habitus effundebat, quantis Illustris stir-
pis suæ lamentis! quanta Domesticæ familiæ
comploratione! quanta commiseratione adstan-
tium!

tium! & quantis nostris, hæc qui repetimus,
lacrimis! quanto suo dolore primum, crucia-
tuque, sed mox etiam Animi æqualitate, &
constantia.

Verum maxime Virtute hac excellenti, &
hac Pietate in Deum Tuum Tua **PRIN-
CEPS** Magne (credi enim potest Manes,
præsertim pios, ex illa Beatorum jam Virorum
Regione quandoque huc, respicere, verba-
que, & preces nostras exaudire) Maxime, in-
quam, hac Animi Tui Celsitate! quæ Te deji-
cit aliquando, ut iterum extollat: Non Te
Bonus ille, Clemensque Deus indignum du-
xit, qui Nomini, cultuique ejus Templum
poneres, atque etiam dedicares: nulla homi-
nis cujusquam cœde pollutas unquam manus
Tuas fuisse, aut scelere graviore fœdatis vel
vidimus, vel audivimus, ut a Te in alium
Decus istud, Laus ista transferri debuerit.
Aliam ejus rei causam ille Tibi, sed posterius
aperuit, quamque Tu, Tabulis Tuis ultimis
Ipse edidisti. Eja igitur **PRINCEPS** fan-
ctæ ædificabis Templum Strigonii Domino,
Deoque Tuo, ædificabisque firmum illud, so-
lidum, & si secula perstiterint, æternum;
neque tamen ædificabis, ut Tu designasti,
sed

sed ut ab illa æterna Mente debuit designari.

Quærebas scilicet Lapidem illum maxima solertia, atque cura, quem primum mitteres in fundamenta, sed, si quærebas extra Te, frustra omnino quærebas: Petram solidam, firmamque circumspiciebas, adversum quam nullus quidquam posset hostis, nulla vis, ac ne edacitas temporis quidem. Fuit illa una tantum, quæ reperiri potuit, nec tamen extra Te potuit: hærebat Cordi Tuo, nec ab eo avelli potuit Cor Tuum, illa ipsa Petra fuit, Sedes, vehiculumve Animæ, certe curarum Tuarum omnium! Indulge **PRINCEPS** Optime, ut Deus hoc ex corpore Tuo eximat, ratamque habeat voluntatem Tuam sinceram extruendi Augustum Deo Templum, flagrantissima desideria Tua expleat, & quando id fieri nequit, nisi egrediatur Mens Tua e Corpore, tanquam Diversorio suo, festina, Magne Spiritus, ad præmia Tibi reposita, Cor Tuum nobis solum relinque, non in monumentum aliquod marmoreum, sed in fundamentum Ecclesiæ Strigoniensis reponendum.

Occupavit AA. OO. preces meas, petitionemque ANTISTES Providentissimus, qui cum idem consilium a Deo sibi inditum exequi omnino constituisset, Testamento suo vel cavit, vel potius præcepit, ut cum cæteræ Exuviæ Pofonii tumulum noctæ fuissent, Cor exemptum Strigonii conderetur.

O molitionem operis, atque ædificationem sane Augustam, neque inchoatam solum, sed admirabili quodam modo perfectam, consummatam! quam Pulchra! quam Ampla! quam firma stabit moles Basilicæ Sacræ, quæ tanto Authore cœpta, non tantum in Corde Authoris, quod Eo etiamtum Vivo factum est; sed supra Cor Ipsum vere Augusti Sacerdotis ædificabitur, addamne etiam, supra Ipsum, quod Turribus suis in Cœlum alte evehet BARKOCZIANUM Nomen.

 Sacerdote Augusto digrediamur ad PRÆSULEM Mitra, Peditoque armatum, custodiæ concrediti sibi a Deo Gregis magno fervore, & vigilantia intendentem, ut Sapiencia PRINCIPIS FRANCISCI Sacro in Imperio publica quadam in luce collocetur, quam integris Ecclesiastici Regiminis

minis Agriæ Anno M. DCC. XLIV. inchoati
sex lustris, maximis laboribus, curis, itineri-
busque Hungariæ approbavit. Arbitrabatur
autem Doctissimus æque, ac Sapientissimus
PONTIFEX singulare, privatimque proprium,
ac ferme unum Episcopi, Ordinem Domus
Dei, & Reipublicæ Sacræ curantis, munus
esse: Honestatem Ordinis Ecclesiastici, quæ
maxime in moribus castigatissimis sita est, am-
plificare, atque tueri: Cultum deinde libera-
lium quarumvis Artium promovere, restitue-
reque: denique subjectis omnibus præter vitæ,
Doctrinæque Magisterium omnem benevolen-
tiam præmiis, benefactisque impertiri. Et Ho-
nestatem quidem vitæ excellentem a Pastori-
bus merito exigebat propterea, quod cæ-
teri plerumque omnes ad eorum exempla mo-
res suos componere solerent: Amorem vero
literarum, librorumque iis commendabat eo
diligentius, quo clarius intuebatur sanctum
regendi Populi Dei officium, scripturarumque
sanctissimarum pabulo alendi, nutriendique
eo scientiarum omnium subsidio, auxilioque
vel unice, vel potissime adjuvari: opulentiam
postremo Sacerdotiorum fontem esse quen-
dam publicum existimabat, qui cum quotidie
hauriatur dividente provide aliquo Administro,

O

aquis

aquis tamen semper, quantum satis esse queat utilitati, ac necessitati communi, aut etiam affatim abundet.

Optarem ego quidem, *AA. OO.* solertissimum Hunc Ecclesiarum **PRINCIPEM**, Pastoremque iisdem viis, ac pene vestigiis consequi, quibus Ille festinavit ad perlustrandam Agriensem Dioecesim, quo itinere biennium ita absumptum est, ut nulla fere Parœcia relicta fuerit, quam oculis Ille suis non obivisset; certe nulla, quæ expers curæ ejus, aut etiam Beneficii fuisset. In ea *Visitatione*, ut dici amat, *Canonica* seu Metropolitanæ *Capituli* Strigoniensis anno Pontificatus secundo, hoc est: M. DCC. LXII. seu *Capituli* Posoniensis in *Collegiata Ecclesia* Sancti Martini, itemque alterius in monte Scepusiensi, memoria item S. Martini, & Basilica Sacro Anno M. DCC. LXIII. suscepta, ac post secula resumpta. Sed quando profectio illa neque temporis, neque adeo moris hujus est, minime autem potestatis meæ, utilitates tantum, fructusque insignes, idque etiam carptim duntaxat, ac delibando legendi mihi sunt, quos Ille ex agro repurgato, Sanctissimæque semente con-

confito in illa horrea Magni coelestis Patrisfamilias contulit, convexitque.

O quanta se hic mihi offert ubertas, diversitas, excellentia Institutionum Ecclesiasticarum, Pastoralium Epistolarum, Decretorum Pontificalium! Ut luminibus pene copia officiat, & quantavis Eloquentissimi Oratoris facundia mole, & amplitudine non laboret tantum, sed penitus obruatur! Quam multa hoc loco mihi vel penitus prætermittenda sunt, vel obiter tantum commemoranda! Quis enim vel Ordinem Judiciorum Sacrorum, Agriæ præfertim, ad veterem Disciplinam restitutum, & Actis rite conficiendis, & rebus deinde omnibus in Acta, quibus *Protocoli* nomen adhæsit, referendis? Quis correctos hominum (neque enim sacra vestis ex eo vel numero, vel conditione quemquam eximit) hominum, inquam, nonnunquam deviantium a proposito suo mores, resectum a Mensis, Indumentisque luxum, vetita, quæ nec observata irrepissent, otii fovendi Instrumenta, remotum denique id omne ab usu eorum, quod a pulchritudine, sanctitateque Vitæ censeretur alienum? Quis præscriptam victus, ac vestimenti, cum vel in publicum prodeundum erit, vel

Altari ferviendum, rationem & decentem semper atque ubique, & sacris Myſteriis convenientiſſimam, leges de conſcribendis cunctis, magnoque ſtudio, & pietate lucubrandis, qui ad Populum Dei haberentur ſacris ſermonibus, congregandis ex minoribus Jurisdictionibus, ac frequenter celebrandis Curionum Sacrorum cœtibus, deprecationibus præſertim publicis, ac ſolemnibus pie, ordinateque exolvendis? quis denique ſexcenta id genus oratione ſua commendet, quibus Honeſtas iſtius Ordinis ſeu dignitate ſua emineat, libertatemque quandam modi in vivendo, ſemper tamen integerrime, retineat, ſeu præſinitum certa regula modum elegerit, inque ſubſidiaria Eccleſiæ cohorte degat, Honeſtas, inquam, Univerſi Ordinis Eccleſiaſtici, Pulchritudoque continetur.

Obliviſci tamen neque poſſum, neque debeo amorem illum inſignem, inflammatumque, quo **FRANCISCUS** ferebatur in ſuum, ut creberrime uſurpabat, Clerum Juniorem, cujus inſtitutio, educatioque ita Animo **PRINCIPIS** Hujus, Parentisque Optimi vita omni inſedit, ut graviffimas inter Sacri, & Civilis Magiſtratus curas præcipuum illi locum ſemper & inveniret, & libentiſſime

me

me præberet. Quare volebat eos constanter lateri suo hæerere, dispersos in plura, & quandoque diffita, unum in Domicilium cogere, Tirocinio vitæ sanctioris ad severiorem Disciplinam revocato Militiæ sacræ aptare, legibus a se præscriptis vivere, sub Ducibus, Magistrisque ex suæ Cathedralis, aut Metropolitanæ Ecclesiæ Collegiis, gravissimo Judicio, ut virum a viro legere unus Ille ferme, certe optime noverat, designatis, præfectisque, fovere in illis igniculos Pietatis, & studium Artium honestissimum propositis præmiis, & admotis incitamentis: sæpissime eos literis Pastoralibus, edictis ad omnem morum elegantiam, & sanctitatem exhortari, non raro ad eos invisendos accedere, seque Ipsum illis impertiri, adesse nonnunquam, quin creberrime, cum specimen quodpiam, experimentumque facerent, vel ederent Doctrinæ, diligentiaque suæ, atque hæc omnia magna alacritate, & gaudio suo incredibili agere, perficereque universa. O charitatem Patris in Filios mirandam, obstupescendamque! o desiderium prorsus singulare educandi Ministros Ecclesiæ, quos eidem peperisset Sacramentis, & Initiationibus, desiderium, inquam, efformandi quam simillimos sibi. Quod ut consequeretur, tam arcte sibi

suorumque Administrorum pectoribus florentissimam illam ex Sacrorum Rituum Candidatis compositam Juventutem colligavit, ut cum Ipse quidem his domesticis, familiaribusque suis, frequentissime certe cum Eo versantibus apta documenta, exempla præbuerit, suppeditaret illis, quæ ex Ipso transumpta cum subditis deinde Alumnis communicarent.

Infinitus sim, extraque limites mihi constitutos egrediar, si minutatim singula exequar. Dicam igitur brevissime, sed dicam una vero quam proxime: Ex omnibus **FRANCISCI BARKOCZY** promulgatis statutis, prolatis sanctionibus, encyclicis literis seu ad collegia, seu ad privatos subditos missis, & numero & pondere maximo, quorum quidem extra eas, quæ typis sunt excusæ, quam paucissimas videre mihi contigit, cum aliquæ, quæ pro Curionibus Metropolitanæ Ecclesiæ Strigoniensis parabantur, non intra incidem, & prælum, sed tamen intra sanctius chartophylacium adhæserint; semper tamen visum mihi fuisse, posse extrahi non parvum mole, sed pretio longe majorem librum, conficique, qui commentationes, in omnes obscuriores Divinarum scripturarum sententias, præsertim ex no-

væ legis tabulis excerptas complexus , utilitatem adferat minime vulgarem Interpretibus , explanatoribusque Sacri Codicis , quique ab Authore summo lucem nondum nactus publicam , Nomen tamen tanti **PRINCIPIS** fronte gerere queat , atque effigiem. Dicam quiddam amplius , sed & verius : Frustra ab eruditissimis hujus ætatis Theologis summam quandam Sacrorum Conciliorum , notasque præsertim , atque enodationes difficiliorum Sacri Concilii Tridentini locorum vel conquiri , vel conscribi , cum monumenta hoc argumento nobis a Magno **PRINCIPE** relicta , illa ipsa sint , quæ summæ hujusmodi rationem habeant , atque ad perfectam quandam synodorum cunctarum notitiam , peritiamque navos , studiososque lectores quæstu temporis immodico , parique compendio Doctrinæ Ecclesiasticæ perducant. Dicam denique jam universæ , sed longe verissime : elucere in transmissis a **PRINCIPE** Summo in omnem ætatem scriptis ingenii maximi , judicii gravissimi , doctrinæ insigniter singularis , pietatisque Excellentissimæ **ANTISTITEM** , qui & Ipse orbis totius Senatui Sacro interesse , in eoque Ecclesiæ universæ Concilio cum dignitate atque laude dicere sententiam , atque ad ean-

dem dicendam plures sibi adjungere posset, atque tamen Provincialium, Dicecesanorumque Conciliorum, quibus cogendis etsi non desit necessitas, utilitasque magna, tamen plerumque abest opportunitas, Sacrorum, inquam, horum conventuum, vicem, locumque **FRANCISCUM** vel unum semper explevisse, nullo detrimento, sed insigni emolumento Ecclesiæ Hungaricæ.

Verum AA. OO. non his libris, atque constitutionibus condebatur, claudebaturque fructus ille multiplex, cujus messe copiosa, referta, ac plane lætabili dives **FRANCISCUS ANTISTES** revertit ex campo suo Agriensi, Strigoniensique toties, quoties ad eum pervestigandum, extirpandum, excolendumque excefferat. Ad primum de adventu ejus nuntium fit fuga vulpecularum vastrarum, luporum voracium, animantiumque ferarum, quæ agrum Ejus depascebantur, oves in pasuis deprædabantur; fit strages, & cædes pertinaciter obluçantium, qua affliguntur quidem, præsternunturque, sed ut surgant, ut mansuescant, mutataque veluti lana, ac villo, & ipsæ ovibus Pastoris ejus aggregentur, qui de coelo delapsus sparsas, deperditasque collegit.

git. Nonne agmen, & turba quædam fuit, quam Szobotistii, Levardini, & Oppido S. Joannis, alibique, Christo Duci, & Romanæ Ecclesiæ adjunxit, labore quidem diviso in plures alios, sed qui omnes Ejus præcipue autoritate, consilio, ardoreque plane excellenti niterentur? Nonne animum jam adjecerat securim radici, & trunco ipsi applicare, ex quo tam varium, verum infelix, atque noxium germen, furculique succreverunt? Nonne peregrinas stirpes corruptissimis fructibus graves, quæ in Misnia, Gallia, atque apud Helvetios pullularunt, atque ad nos usque proserpserunt, amputandas, succidendasque decrevit, flagrantissimaque cupiditate incubuit, ut si pestem hanc ab infectis ovibus depellere non posset, medicinam malo lente extinguendo pararet, ac propinaret? Nonne eo potissimum fine tot Ejus nutu, & adhortatione volumina patrio sermone conscripta sunt, aut in illum ex aliis translata, quibus quantum sincera, antiquaque dogmata explicabantur, tantum spuria, novitiaque refellebantur, quæque subinde sumptibus Pastoris Primi excusa, dispersa, liberalissimeque in populum sunt distributa, lacunis in ærario ANTISTITIS, hiatibusque permagnis quandoque patefactis, lucro tamen præstanti,

Q

si

si oves illæ Paſtoris revocantis vocem audire non detrectaſſent.

Terror ergo venientem ubique præit, quocunque ſe conferat ad errores proſtigandos: nutant, vaccillantque pulpita Præconum, ſcripturas quidem Divinas magnis clamoribus concrepantium, ſed quando ab antiquæ Traditionis norma recedunt arbitrato quodam, ut dicam hoc mitiffime, temerario expoſitas. Contremiſcunt profanata, perversiſque dogmatibus inquinata Tempſa, ſolum æs campanum pleriſque locis Paſtorem Catholicum ſalutat, & tanquam ſi oculis, atque mente præditum eſſet, agnoſcit. Quædam etiam turres cervices ſuas inclinarunt, cum Szantoviæ, tum alibi, clavesque EPISCOPO adventanti, vel Legatos pro ſe mittenti de integro reſtituerunt, olim iniquis Hungariæ temporibus ereptas.

At par vitiis, ſceleribus, moribusque corruptis exitium impendebat. Fit, ſpargiturque incendium agro omni, quem ſpinæ horrentes occupabant. Exhauriuntur ſentina, in quibus ſe ſcelus, nefasque volutabat. Altiffime radicibus vellitur, quidquid labis, maculæ, aut pravi moris nomen, ac ſœditatem

ha-

habet, exterminaturque. Ex adverso cultura
adhibetur terræ, gremio mollitæ, novo, le-
tæque femine conferendæ, cujus vis ad gi-
gnendam Virtutem plurimum valeat. Implan-
tantur ubique arbores, quæ pomis sanis, at-
que integris toti ævo profint. Leges saluber-
rimæ feruntur, ad juvandam recte credentium
hominum pietatem adminicula præbentur libris
iterum novis excufis, divisisque, quibus ma-
xime alitur, fervaturque genus, & nomen omne
Christianum. Nonne post ejus excessum ex
Parœcia aliqua, ubi effuso gaudio ovium sua-
rum excipiebatur, nec sine suis, earumque
lacrimis sæpissime dimittebatur, apparuere sta-
tim infitiones, & plantæ novellæ? cultum so-
lum ex vacuo, solaque inopia vasto? nonne
fertilis vinea crebris malleolis, propaginibusque
coaluit ex solitudine ab operarum manu eate-
nus deserta? Nonne silvæ neglectæ, atque
nullis arborum versibus, nulla putatione ramo-
rum exuberantium compositæ in nemoris, hor-
tique etiam formam, atque elegantiam com-
migrarunt? Nonne sodalitiis, piisque cœtibus
devincta comprecantium in Templis pietas, de-
finiti dies supplicationibus sacris, & præscri-
ptum horarum quadraginta pensum? Nonne
præceptis adstricta est, excitataque diligentia

hominum sacras dictiones negligentium, attentio, atque assiduitas, atque eos imprimis, quæ ad erudiendam primis Christianæ doctrinæ elementis plebem rudem, atque incultam necessariæ essent? Nonne accitæ operæ viro- rum ad expeditiones Sacras se offerentium, aut libentissime admissæ, quibus nullum gra- vius vitiis bellum incumbere potest, nec alia ratio iniri commodior ad animos duros emol- liendos, atque tum ad pœnitudinem de pec- catis suscipiendam revocandos, tum ad Virtu- tem omnem, atque adeo insignem perducen- dos? Nonne pia hujusmodi studia **FRAN- CISCI** Præfulis pietate, favore, & largita- te præsidium omne acceperunt, libris rursus ad usum istum maxime idoneis præbitis, dona- tisque, atque illo præsertim, quem Roma- num Catechismum mos est appellare, jussu San- cti Concilii Tridentini adornatum.

Librorum autem cum memini crebrius, ad- moneri me sentio ad faciendam transgressio- nem ad Artes bonas omnes per Pontificem Ma- gnum ad splendorem quemdam, floremque eximium provectas, quod alterum est caput a vigili Præfule in secundis statim curis reponen- dum. Difficilis oppido labor est, hæc vel in

com-

commentaria acciso stilo referre, nedum oratione, quam jam subeunt, celebrare! sed nimirum materiæ quoque istius ubertas, more jam meo, contracto quodam dicendi genere, erit depascenda.

O felix, nimiumque beata Hoc ANTISTITE Agria! quæ ex castro haud admodum pridem vastato ab hostibus immanitate barbaris, cum vix respirare occiperes, formamque Urbis, ac veteris magnificentiæ recolligere, momento veluti facta es earum liberalissimarum Artium, quæ pace præsertim solent efflorescere, Seminarium, & quantum, quamque illustre! in quod scilicet Magistri, Præceptoresque cooptati sunt ex Ordine in Ecclesia antiquissimo, omniumque primo, eo sane successu, ut si cœptam bene viam insistat, eruditisque lucubrationibus orbem ditare pergat, neque Padua, neque Bononia, neque Sorbona, neque Roma condiscendarum scientiarum causa unquam Hungaris sit adeunda!

O fortunatam literatorum Virorum conditionem, qui se aliquando in aulam FRANCISCI BARKOCZY penetrare potuerunt, & seu in Senatu Sacro, seu in conclavi

secreto, scribendis, concinnandisque sacri Imperii rebus gestis destinato, locum aliquem, munusque consequi! Quid enim aliud utrumque hoc fuisse pronunciem, quam novum quoddam rursus Seminarium, & quorum! quantorumque Virorum! Ad laudem quidem **PRINCIPIS** interesse puto, si appellem virorum sapientissime delectorum, atque una sapientum; ad illorum præterea beatitudinem censeo plurimum conferre, si addam: fuisse Seminarium Antistitum, Episcoporum vel gradibus, vel saltem titulis, Abbatum, Præpositorumque Mitris, Torquibus, maximisque ornamentis sacris eminentium, quos ex eo nonnunquam, nec tantum singillatim, sed turmatim prodiisse conspeximus.

O lætam Hungariæ omnis magnis jam passibus ad culmen scientiarum omnium apprehendendum Hoc Pontifice provectam, atque studiorum omnium Protectore Generali! Quod munus, axiomaque longe honorificentissimum cum meritis Ejus de re literaria præstantissimis peculiari edicto, decretoque Regio Eidem mandatum fuisset Anno M. DCC. LXII. aliamque item similem summa authoritate gubernandi Seminaria adolescentum Nobilium educatio-

cationi erecta per sacram Ejus jurisdictionem Strigonienfem, binaque illa præcipue Tyrnaviæ, quorum uni Convictus Regii, atque Archi-Epifcopalis cognomentum, & olim tributum, & recenter confirmatum, alteri vero a Sancto Adalberto primo Hungarorum Apoftolo nomen impositum, poteftatem accepiffet, ita AUGUSTÆ PRINCIPIS fuæ, cui divinitus feliciffima temporum, ac ftudiorum in terris fibi fubditis reparatio fervata eft, atque conceffa, imperiis paruit, ut, fi conatus Illius tam feftinato ad plures abitu fufflaminati non fuiffent, haud fcio, an aliis in Provinciis, quam in Hungaria firmior, præftabiliorque extitiffet ea renovatio, ac redintegratio Gymnafiorum, atque Academiæ.

Europam AA. OO. omnem circumfpexit FRANCISCUS PRINCEPS, literis convenit, confuluitque, non tam quod egeret, quam quod nihil quidquam fperneret; quin parum dixi, extra Europam etiam egreffus eft, atque ex omnibus orbis Chriftiani celeberrimis civitatibus, in quibus effet ftatio aliqua frequentioris, illuftriorisque ftudii literarum, ad fe transmitti expetivit, normam ac feriem fcientiarum pertractandarum, tempus

præterea, atque ordinem, tum librorum nomina, & exempla, Magistrorum denique doctrinam, claritudinemque: Nec Urbes solum in Romanæ Ecclesiæ obedientia etiamnum perstantes, sed ab ea abruptas, literarum nihilo fecius laude celebratas appellavit. Venere jam ad Eum rescripta, & copiosa, & humanissima responsa a quam plurimis, excerpfit etiam manibus aliquando suis, quidquid adaptandum censuisset, cætera autem describenda delectis Viris permisit: feruebat magnum, & præstantissimum reformandæ doctrinæ, institutionisque opus, designabatur locus, & emporium, ex quo deducerentur in Lycæa inferiora præceptiones, tanquam a fonte purissimo rivi salubrium aquarum.

Providentia diligentissimi ANTISTITIS maxima hucusque eluxit, partim reparanda disciplina Ecclesiastica, partim excolenda literatura, seipsum autem exhausit propemodum, dum eam Beneficentiæ, & Largitatis societate cumulavit. Equidem virtutes omnes nexu quodam inter se colligantur, nec pulchritudo una alteri obstruit, etsi se se quandoque excedant, nescio tamen, quo pacto fiat, ut disciplinæ severitas vel utilitatem, vel laudem deperdat,

dat, nisi comitem habeat munificentiam, & contentio studiorum laxetur, nisi præmiis excitetur, præterquam, quod hospitalis, liberalis, ac benefici nomen, in ipsa **PRINCIPIS**, multo autem magis Pontificis nomenclatione, ac natura ipsa inclusum esse videatur.

Sinite vero AA. OO. ut hic nulla lege, nulloque ordine, expansis tamen velis cursum promoveat Oratio, ut citius ad littus appellat, in quo portum inveniatur novo com meatui parando accommodatum. Locum itaque primum faciam turbæ pauperi, summaque cum egestate conflictanti, cujus difficultatibus paterne ut succurrat, exhaustis propemodum ærarium **FRANCISCUS BARKOCZIU S** suum, tametsi opulentis redditibus sat refertum, abundansque: verum quis hic dicenti mihi obturbat strepitus, clamore incondito, ac plane miserabili permistus, ac quoties æs campanum mœsta hac Urbe exauditum est, repetitus, flentis Patremque suum, olim **PRINCIPEM** quoque deplorantis multitudinis! ex omni hominum ætate, sexu, classe, conditioneque!

Dicamne adolescentulorum, juvenumque hos questus esse, nam fonitus quidem ab ea ætate haud abludit, quos aut erogata grandi in sumptum pecunia ad mercatum Juris-Prudentiæ Patrio codice contentæ duodecim admodum quotannis Agriæ Episcopus aluit, cum & ibi, & ubique alibi venientes ad se se discipulos scholæ cujusvis, opemque exposcentes, non solum inanes a se nunquam dimitteret, sed certam, definitamque stipem, amplamque illam cursu quodam perpetuo beneficiæ in eos erogaret. Dicamne Comaromiensem integram Civitatem, ex illis Insulæ extremis finibus, huc ad lacrimas ARCHIEPISCOPO suo pro justis funebribus reddendas commigrasse, qui cum horribili, meritoque semper formidando terræ-motu perculsi, prostrati, ruinisque ædium suarum prope oppressi Anno M. DCC. LXIII. naufragium plerique fecissent fortunarum omnium, non commovere solum mitissimi, benignissimique **PRINCIPIS** animum ad commiserationem damnis suis, atque ad adhibendam sibi Pastoralis, vereque Paterna epistola consolationem, sed emovere currus, navesque annonarias, coctis panibus, frumentoque repletas, instrumento, nervoque ad præsentem depellendam

famem maxime necessario, impetrataque tuleres subsidia alia a PRÆSULE non invito, sed propemodum prodigo.

Dicamne hæc lamenta esse egenorum omnium, hac qui a Civitate florentissima, copiosaque alimenta expectant, & horrea sua ducunt, manus largientium! sed quis ignorat hunc fuisse semper splendidissimum ANTISTITIS nostri comitatum, hoc agmen, præsidium Ejus, tutelamque sacri vultus! Dicamne denique eorum solum gemitus hic me requirere (quamvis silenter & ipsi collacriment) quos a corrogatione stipsis pudor arcet, splendidaque foris, sed angusta domi supellex, in horumque censu domos integras, amplasque Familias, viduas, orphanosque, tutelæque, aut curatælæ eo solum haud egentes, quod illis majores nullum rerum inventarium reliquum fecerint, quod Tutorum, Curatorumque administrationi subjiceretur. Atque hi opinor illi sunt, qui Munificentiae BARKOCZIANÆ partem maximam ad se attraxerunt.

Frangebatur persæpe misericordia egentium verus, optimusque Pater, eorum præcipue, quos in fortuna miserrima, & luctuosissima

destitutos conspexisset, eoque incubuit, ut eis in futura quoque tempora a se prospiceretur. Itaque valetudinaria duo publica Pofonii, in quorum altero ægrotis Viris sacer Ordo a Misericordia cognomen consecutus, in altero infirmis mulieribus S. Elifabethæ exemplo, & imitatione sacer Virginum chorus omnem Christianam opem, remediumque ministrat, annuo constituto reditu ita amplificavit, ut duobus utrobique hospitibus cum morbo conflantibus lectus esset, & opportunitas ad confirmandam, reparandamque valetudinem suam.

Eluxit profecto in fovendo hoc hominum genere Patris quædam clementia, pietasque, qua **PRINCEPS** Magnus hanc familiam suam, hosque filios, atque filias complectebatur; sed beneficiorum magnitudo clarius se tamen prodidit in iis locupletandis, quibus tantum collatum est a vivente facultatis, ut **PRINCIPE** jam defuncto, non egeant opis alienæ, ad vitam reliquam placide, tranquille, atque vix ullo labore, atque contentione traducendam, cujus rei testimonium perhibet non ingens solum famulantium, pedisequorumque numerus, sed reliquorum etiam domesticorum, & familiarium, quos a diver-

diversis, amplisque adeo muneribus **PRINCIPI** adesse & dignitas Ejus sacra, & claritas stemmatis, & illa, quam in Imperio Romano obtinebat, celsitas postulabat. Ita ad mercedem exaggeratam potius, quam accisam præmia addebantur, vel impetrabantur.

Atque hic census quidam iniri facilius fortasse posset clientum **BARCOZIANIS** beneficiis auctorum, nam splendori aulæ suæ moderationem aliquam semper adhibebat Principatum etiam affecutus, sed sacrum. Quis autem vel cogitando, nedum recensendo comprehendat multitudinem illorum, qui extra prætorium ipsum positi, in **FRANCISCI** tamen **ANTISTITIS** clientela, ac fide, spes, atque fortunas suas reposuerunt? Non Generis claritas, non amplitudo divitiarum, non scientia, præclaraque existimatio, non felicitas, dignitasve quælibet alia vetuere innumera-biles ex utraque Republica Nobilissimos Viros, ne sub umbra sacri Pallii, Infulæque Ejus latere quærerent, ne Patrocinium, Præsidiumque Ejus expeterent: Ut mihi plane videatur, si ea honorum ornamenta, atque quæ istis inhærent emolumenta, quæ efficaci, potentique interventu ab Augusta beneficentia aliis exoravit,

ravit, sibi uni retinisset ANTISTES noster, nullum Tribunal Excelsum, Curiam, Senatūque Regni nullum futurum, in quo BAR-KOCZIUS plurimum loco Jus, sententiamque non dicat, futurumque insuper fuisse, ut Infularum quamplurimarum splendor in eminenti Ejus fronte non mutatis solum vicibus, sed simul etiam confideat, opesque ex Sacerdotiis multiplicatis magnis fluminibus in unum Ejus ærarium corriventur.

Contraho demum vela liberius fluentia, cum exitus, nisi vi apertus, haud pateat ex imensa quadam copia rerum, quibus beneficentia BARKOCZIANA illustratur; itaque nihil de sacra jurisdictione Agriensi adferam, monumentisque a FRANCISCO Præsule in eadem relictis, quæ largitati Ejus semper debebunt, qui Sedem illam tenuerint: in una Archi-Diœcesi Strigoniensi nefas est mihi non adhærere aliquantum. Hic se mihi vero rursus aperit amplissimus quidam campus, descriptione ædificiorum Nobilissimorum refertus, quem lustrando frustra emetiri coner, cum vel recensendo cogar esse prolixus! Domus Præpositi Scepusiensis habitationibus, cultuque amplificata, reparaciones in ædibus Archi-

Epi-

Episcoporum Strigoniensium, vel diverforiis, vel Domiciliis, in Oppido Sanctæ Crucis, Rosnaviæ, Ujvarini, Tyrnaviæ, Strigonii, ac Posonii præsertim factæ laxatis ubique conclavibus, aut multiplicatis, aut supellectile copiosa, & splendida instructis, domus condendo frumento in pomœrio urbis Posoniensis a fundamentis erecta, cui non alia mole, capacitate, ac firmitate, hujus quidem usus, & commodi par toto Regno reperiri queat: Alia præterea Budæ magno ære redempta, tantum ut secuturis Præsulibus donaretur: Instituta, dotataque liberaliter in pago Héregiensi, & Tardosiensi nova Parœcia, utroque juribus, & dominio Mitræ Strigoniensis obnoxio: relictum exædificandæ Ecclesiæ Kemenczinensi testamento Argentum haud modicum: Quid hæc omnia aliud, nisi immensam quandam **BARCOCZII** largitatem, ac beneficentiam prædicant, atque etiam jure obstupescendam illis, ad quos vel certis authoribus, vel famæ præconiis pervenit notitia rei prorsus insolitæ, antequæ tempora Istius **PRÆSULIS** nec usitatæ, nec frequentatæ, sed ab Hoc jam Agriæ inchoatæ: Primum **FRANCISCUM ARCHI-EPISCOPUM**, atque adeo vere **PRINCIPEM** fuisse, qui omnem ubivis Domuum

suarum suppellectilem, instructionemque, qua Palatinæ ædes fulgere, Basilicæque Optimatum magnifice ostentare se se queant, & abundantem, locupletemque, & prorsus sumptuosam, ac quovis pretio æstimandam ultimis tabulis haud aliis, quam iis ipsis donarit, qui Insulam Strigoniensem, quam vacuum reliquisset, Divino, Apostolico, Regioque munere post se nanciscerentur. O Magnum, vereque Regium animum! O munificentiam quam singularem, tam pene incredibilem! O sapientem, providamque Sacerdotiorum opulentorum administrationem, cuius fructum omnes cepissent, sensissentque ordines, præter Eum unum, cui vivere non aliud fuit, quam & bene precari, & benefacere genti suæ, populoque Christiano!

En vigilantem AA. OO. Pastorem in altero illo Templo a me propositum, quod **FRANCISCI BARKOCZII** sapientia, & potestate instauratum, servatum, constabilitumque tantis Ei curis, laboribus, impensisque stetit, & in quo Vos pulcherrimum quendam ordinem Domus Dei, Sacramque Rempublicam saluberrimis, optimisque legibus, & præfidiis munitam, ab Hoc **PRINCIPE**

CIPE descriptam, a me vero nonnisi adumbratam conspexistis, sapientiamque excellentem in Sacro Imperio admirati estis! Tertium jam subeamus, & Sanctimoniam **PRINCIPIS** in suscepto Vitæ Instituto, curriculoque, sed heu nimis quam cito confecto pariter contemplemur.

Sanctitas quædam est, quæ Animo hominis illico, atque hæreditarium malum, peccatique congeniti contagio ejus adventu abscescit, Divino Munere inhæret tamdiu, quamdiu novo, capitalique crimine non commaculatur, quamvis rursus recuperetur, si opus suscipiatur ab homine flagitioso Divino admonitu, atque Auxilio, lege scripturarum sanctarum ad id institutum, cuique promissio Divinitus attributa est de sarcinando damno ex perpetratis peccatis gravioribus accepto. Diverfa quædam est, quæ Divino & ipsa dono nobis concessa non desides, otiososque nos finit esse, sed in partem perficiendi operis, quod ad salutem nostram sempiternam conducit, laborem, industriamque nostram advocat. Illa in Animo duntaxat resplendet, qui oculis unius sempiterni Numinis pervius est: Ista cernitur & in Animo, & in moribus ex-

trinsecus, magnaue sui portione patet oculis eorum, ac Menti, qui in consuetudinem Vitæ cujusvis intuentur; fitque plane propterea, ut sanctitate prima præditum se se neque ipse homo experimento suo cognoscere queat, neque alium ea instructum aut vixisse, aut decessisse asserere possit, cum altera excelluisse quempiam, vel contra ejus expertem fuisse, aut etiam contrariam de se opinionem aliis ingessisse factò de moribus Judicio, notitiisque acceptis, quam simillima vero conjectura assequatur.

Sanctimonia deinceps morum non una cuique hominum generi convenit, sed ea in maxima cujuslibet laude habetur, quæ suscepto Vitæ Instituto apprime consentiat, cum & vitia refecantur, quæ pugnant cum arrepto, & certo Consilio delecto vivendi proposito, maculamque, ac dedecus illi aspergunt: & earum exercitia Virtutum frequentantur, quarum professio ab illo non abhorret, quin pulchritudinem quandam ei conciliat, atque commendationem. Si qua præterea in Eadem Vitæ ratione diversitas reperiat a gradibus variis repetita, palam est, me etiam non monente, eminere sanctitate Morum illos debere, qui

cæteris præcellunt honore, atque ne generatim tantum hoc exequar, qui de ANTISTITIS sanctimonia agere institui, quantum Infusæ, ornamentaque PRÆSULIS superant potestatem Sacram seu in Sacrificia ipsa, seu in subditos Juribus Sacris, Sacerdotum inferiorum, tantum ab ANTISTITIS integritate, probitateque excedi debere Virtutem reliquorum Altaris Ministrorum.

Sed quorum hæc tam alte a primis, atque adeo a fontibus a me arcessuntur? Eo videlicet, ut intelligatur in Templo illo nos jam versari, quod prima sanctitate, seu munere quodam cœlesti a se ipso diverso, seu ipso ingressu suo consecratum Divinus spiritus Domicilium sibi delegit, thesaurosque suos secum de cœlo delatos deposuit, ut operibus naturæ vires excedentibus, ceu arbor fructibus suis se se proderent: altera vero sanctitate replevit FRANCISCUS BARKOCZIUS, iisque virtutibus præeunte, comitante, atque adjuvante ipso Numine, nonnulla tamen cura, solertiaque sua exornavit, quæ PRÆSULEM Ecclesiæ, & quidem Hungaricæ, supra communem laudem probitatis extulerunt. In Templo denique, quod Morum integerri-

morum castimonia, atque nitore eo resplendet, quæ ambo claritatem generis in Magno Hoc **PRINCIPE** neque obliterarunt, neque obscurarunt; verum auxerunt: Concordiamque præterea quandam eximiam Sacras inter, Civilesque Præfecturas Infulis in Hungaria semper conjunctas servarunt, non dissolverunt. Verbo uno: **FRANCICSI BARKOCZII** in suscepto Vitæ Instituto Sanctimoniam commendarunt.

Nihil igitur in hac Domo Dei reperire se quisquam posse arbitretur, quod quæsitissimæ Morum munditiei adversetur, quando Mores istos nulla aut invidia, aut maledicentia, nec quælibet mendax, verave fama arrosit unquam, aut contaminavit. Siquid humanitus pulveris aliquando cultui adhæsit, deflexumque est aut a recto tramite, aut a constanti tenore, aut a summa, absolutaque Virtutis perfectione, id accidit quam rarissime primum, atque tum etiam ita, vix ut observari ab Ipso **FRANCISCO**, notarique ab aliis potuerit: fuit deinde temporis brevissimi, dera sum statim, deter sumque, ut inolere non potuerit. Ita nempe provisum a **PRÆSULE** est lustrationibus Sacris creberrime, & pientissime susceptis,

ptis, ut & admissum deleteretur protinus piaculis, & ne porro se offerre audeat conspectui Ejus, quam longissime removeretur, arcereturque.

Verum qui nihil harum rerum Hujus in Moribus **PRINCIPIS** deprehendet, potestne iisdem perferre splendorem Virtutum insignium, quæ **ANTISTITEM** faciunt, formantque, atque si Nomen istud huc aptari a Ducibus traductum queat, cæteros inter Heroem Maximum. Non repetam hoc loco Magnificentiam in Cultu Dei, Religionemque, neque in ea comprehensam arctissimam cum Deo necessitudinem sacrificandi, precandique studio conservatam. Non fervorem, vigilantiamque pro salute, & felicitate subditi sibi Populi a legum Sacrarum Hoc vindice, atque Authore, a Pastore omnia lustrante, obeunteque, a **PRINCIPE** Beneficentissimo cunctis omnium necessitatibus providentissime consulente, in ardua oppido, quamvis excelsa statione semper expositam. Non hæc, inquam, de integro referam, sed inclusa in iis ornamenta quædam Sancti Ecclesiæ **PRINCIPIS** strictim, summatimque perstringam.

Quid Animi demissione illa excellentius unquam visum, quæ **FRANCISCUM** tanto loco, & stirpe natum ad pedes vilissimi, facinorosique hominis Agriæ aliquando toto corpore prostravit, supplicemque fecit, ut nihil sibi, sed illi rectam mentem a Deo exoraret stupente, admiranteque effusa ad spectaculum universa Civitate in sacri Curionis sui Virtute defixa, atque approbante, ut reor, cœlo, atque jam tum Insulam Agriensem, supraque eam Strigoniensem Capiti Ejus imponente? Quid Hospitali Animo **BARKOCZII** majus, celsiusque, qua Domus Ejus ita inclaruit, seu Agriæ, seu Pestini, ut non alia illustriores unquam viderit apparatu quodam Nationi universæ, Illustri stirpi, Ipsique **ANTISTITI** perhonorifico acceptos, nec laude etiam illa Virtutis destituto, quam Illi Pietas, honestasque finis addere potest vel maximam? Quid **PRINCIPE** Isto in usu vitæ communis moderatius, atque in moderatione ipsa admirabilius, quippe qui cum videret id e Dignitate sua esse, ut laxaret habenas, id fecit perquam literaliter, cum e contra Sacerdotii munus Eum admoneret, ut contraheret impensas, id quoque præstitit rejecta abundantia, solitus aliquando facete dicere:

Di-

Divitem se fuisse Comitem, atque Episcopum, tum pauperem effectum, cum ARCHIEPISCOPI, atque PRINCIPIS titulos sumpsisset, subdebatque: Nihil se veritum unquam fuisse varia de se judicia hominum, sed Unius Dei, atque si veritus tamen ea fuisset, illos quidem, qui Nomen Suum lautiore censu Agriæ viventis carpere sibi sumpserunt, posse sibi fieri commodiores Strigonii maximum Vectigal in parsimonia reponenti, illos vero, qui Ipsum hic loci nimium attentum ad res suas cernerent, illuc respicere debere, ac utrosque conficere: usum priorem, atque posteriorem certis consilii, prudentiæque rationibus a se adhibitum esse. Quid contemptu fluxarum rerum, ac omnium vitæ humanæ seu commodorum, seu deliciarum in quocumque alio, quam in PRINCIPE nostro prædicari excelsius potuit, qui vitam ipsam munere Divino acceptam, solum ut Deo, aliisque vacaret, tuitus est, atque aliquo in pretio habuit, cætera neque magni fecit, neque abire ex ea unquam pertimuit, aut renuit, quin multo ante tempore, quam morbi nuncium securæ mortis adferrent, ad eam fortiter, alacriterque subeundam se se comparavit, frequentato annuo ferme ab omni mundi stre-

pitu receptu , & digreffione ad folitudinem Nazaræam , in qua extructum juffu fuo tumulum ingreffus non jacere folum , fed jam emori fibi videbatur , non aliis lignæ tumbæ incifis literis , notisque , quam **FRANCISCI PECCATORIS** ad Pofteros transmittendis.

Tulit fructum tam longæ , tamque piæ comparationis multo maximum **PRINCEPS** Religiofiffimus , cunctisque omnino nobis expetendum ! Ac quando ad fanctitatem pietiffima morte confummata accedendum jam est **AA. OO.** Vobis fpectandam , mihi celebrandam , par est dolori hic modum adhibere , viresque omnes colligere mentis , atque rationis , ut de univerfæ vitæ integritate , & fanctitudine , ex ea fortitudine , æquabilitate , Pietate , qua Magnus **BARKOCZII** Spiritus vidit , adivitque vitæ fuæ ultima & tempora , & fata , rite conftituatur.

Heu quo mœrore , triftitiaque repleta eft omnis Patria ! Quam turbidi lacrimis Regni univerfi inceffere fluvii illi , quos in ftemmatibus fuis defert Hungaria ! Cum tenuis adhuc , obfcuraque ad nos delata eft ex Urbe

Vien-

Viennensi fama: **FRANCISCUM BAR-**
KOCZIUM PRINCIPEM, **AR-**
CHI-EPISCOPUM, atque **PRIMA-**
TEM nostrum gravissimo implicitum morbo,
nec jam curationis patiente animam prope age-
re, atque extremos ducere anhelitus, mortem
suam vel opperientem, vel jam oppetentem!
Dispersus rumor illætabilis est a Die XI. Kal.
Febr. qua prostratus, & gravissima debilitate
in lectum dejectus fuit. Increbuit multo etiam
magis, posteaquam perscriptum est IV. Die
ante easdem Kalendas in tantum periculum
ægrotum deductum esse, ut sub horam octa-
vam vespertinam Sacerdotem ad sese, quem
jam dixi, acciri jufferit Ipse, ac ubi illuxit in-
sequens, caelesti Convivio refici, atque hoc
abundanti Viatico communiri expetierit ad in-
eundam sempiterni illius ævi viam, iterque dif-
ficillimum.

Fuitque reip̄sa tempus illud, quod supre-
mum sibi ab optimo Numine concessum
PRINCEPS Ipse rebatur: Quam autem
putamus primam ei curarum fuisse in hoc tem-
poris articulo? Ea nempe, quæ universo vitæ
cursu laudabilissimo princeps ceterarum, nunc
etiam unica fuit, Animi expurgandi, expian-
Y di-

dique, atque per accuratam noxarum confessionem, cum Deo reconciliandi. Itaque nulla mora, & eodem adhuc vespere, nocte jam gravi, densaque incumbente peccata qualiacunque totius anteaetæ vitæ, ducto ab ultima pueritia initio in memoriam sibi redegit, Judici in Tribunali Sacro exposuit, atque vinculis omnibus, in quæ se induisset, levare, expediri que poposcit; atque toto deinde, quo superfuit tempore, lacrimis semper, creberrime vero etiam Sacramento Pœnitentiæ, ceu lavacro quodam maculas Animi sui eluere laboravit. O quanta hic Religio ANTISTITIS! Quis dolor de admissis peccatis! Quam ardentem, inflammataeque voces, quibus veniam, pacemque Immortalis Dei flagitabat, sarcinamque quamlibet contractæ labis auferri a se deprecabatur!

Proximo mane, Pane Illo fortis, Christianique Athletæ firmatur, etsi relevari aliquantum visus esset, vetuit tamen Sacerdotem a se digredi, quin præcepit imo, ut lecto Ejus, laterive semper hæreret, sibi que ea omnia suggereret seu præsidia, seu consilia, quibus profectio tam ardua, tamque plena periculi emolliretur utcunque: atque id quidem quasi

præ-

præsciis repetendæ brevi luctæ monuisse visus est, ultimo namque Januarii Mensis Die, cum rursus noxarum suarum apud arcanum Judicem reum se egisset, erecto Animo quamvis sollicito, & cupivit flagrantissime, & imperavit Augustissimum Mysterium solemni, celebrioreque apparatu ad se deferri, novum ut robur ab eo acciperet ad luctationem persequendam, felicique exitu terminandam. Quo autem apparatu? ut pompæ videlicet huic, comitandæ adesset omnis Domesticorum, Familiariumque suorum Chorus, & ipsa Fratrum, Sororum, Propinquorumque Illustrissima Corona, & voluit, & impetravit. O quam pulchrum, jucundumque, nisi causa luctum ingereret, Nobilissimæ, frequentissimæque Urbi spectaculum, accommodatissimumque etiam ad documentum, admonitionemque capiendam, postquam constitit palam id ab ANTISTITE Hungariæ Pientissimo, Ejus videlicet jussione, petitioneque adornari, qui jam jam excessurus e mortali vita, non desineret tamen exemplis singularibus testari suam erga Deum Religionem puram, sinceramque, & aliorum, inter quos versaretur, excitare!

Succedere Kalendæ Februarii, neque se tamen spes dabat ulla, fore, ut vis mali intermitteret. Eo igitur die præcepit sacrificium sanctissimum se præsentem in altari perfici, cumque ex Eo Sacerdos, quæreret, quo consilio rem Divinam fieri vellet? vultu non ad moerorem, sed placidam quandam tranquillitatem composito reposuit: *Ut Adimpleatur in me voluntas Dei*, addens sanctissimi Antistitis Turonensis Martini verbis: *Si populo meo sum necessarius, servet me; sin minus, misereatur Animæ meæ!* tum vero cieri, prorumpereque adstantium lacrimæ, questus edi, lamentaque personare totis ædibus! cum unus Ille immoto Animo persisteret, sacrificantique magna Pietate intenderet. Ubi perfectum est Sacrum, admonuit Canonicum suum a Latere, qui hoc præsertim statu Prælati sui, mensuram nominis istius affatim implevit, velle, jubereque se, ut die postero, quicumque servos inter suos censerentur, quicumque ab obsequiis Aulæ essent, quique munus quodvis nobilissimum in ea fungerentur, Sacra confessione perpurgarent animum omnes, accumberent deinde cœlesti epulo, immaculatam, incontaminatamque semper Virginem Dei Genitricem præcipuo cultu observarent, amoreque prosequerentur.

querentur, ac pro Domino quidem, **PRIN-**
CIPÉQUE suo ardentes ad Deum preces fun-
derent, sibi vero veniam criminum ab eodem
implorarent, ad frugem bonam se reciperent,
atque a cunctis pravitatibus deductum Ani-
mum ad meliora consilia applicarent.

Est in Urbe Viennensi, Civitatibusque in-
tegris circumpositis ædium sacrarum, earum-
que magnificentissimarum peramplus numerus,
Religiosorumque Domiciliorum, & Cœnobi-
orum in Urbe æque, atque in Pomæriis series
magna, copiaque. In illis prostant publicam
ad venerationem populi Imagines, miraculo-
rum gloria, gratiisque a supremo Numine im-
petratis eorum, quos referunt, ope, interpo-
situque, celebres. In istis magna plerumque
degit familia Virorum, Virginumque summa
morum integritate, & vitæ innocentia. Hinc
quoque sibi moriturus **FRANCISCUS**
extremo in agone præsidia, auxiliaque con-
quirenda putavit. Ergo quotquot Ei venere
in mentem loca Sacra, Templaque, in qui-
bus mira, viresque naturæ exsuperantia opera
patrata, tabulis ex Aris pendentibus pio po-
pulo ostenduntur, atque ad perennem memo-
riam asservantur, cum Ipse adire non posset,

ad ea obeunda alios suffecit, Eleemosynisque Sacris conduxit, qui sacrificia maximo numero facerent, quique vota pro salute Ejus nuncuparent, & obsecrationes ante Aras effunderent. Nulla ferme Domus fuit hominum in Pitum aliquod Sodalitium collectorum, Nofocomium nullum, nullum Orphanotrophium, carcer adeo nullus, receptaculumque miserorum hominum, quo pia Ejus largitio non pervasisset, opem aliquam **PRINCIPI** ægro ex communi, solemnique comprecatione quaesitura.

Interea vis morbi etsi intermissionem aliquam concederet, diminutionem tamen non admittebat, augebanturque cruciatus acerbissimi, qui cum circumstantes ad commiserationem commoverent, lacrimisque obruerent, non cessit dolori Magnanimus **PRINCEPS**, atque siquam vocem, nunquam certe questum, ederet eam unam, quam pridie Nonas Februarii primum, sæpius deinde ingeminabat: *Libenter patior! Plura promerui! Magna Dei Misericordia, quod me vel ita patiatur!* Menteque in Deum penitus absorpta sic Eum alloquebatur: *O Deus hic ure, hic seca, modo ibi parcas!*

O quæ hæc fortitudo, æquabilitas, atque adeo Pietas in morte vel expetenda, vel perferenda! quid autem dico in morte, cum tot mortes Ei fuisse dicere debuissim, quot luctæ fuere, intermissæ aliquando morbo cessante, ac feriente, sed resumptæ de integro toties, quoties malum vires novas sumpsisset? o quæ promptitudo, alacritasque ANTISTITIS in acceptanda oblata a Deo necessitate ultima! Quid autem memoro necessitatem, cum tot illæ fuerint, quot erant sævissimi, acutissimi-que morbi, omnes uni Ei enecando incumbentes, solumque de palma certantes, quis sibi laudem Herois interfecti præriperet, quando omnes virus jam diffuderant, quod vel se junctum ab aliis lethalem plagam esset allaturum.

Septimo Idus Februarii cum ab iis non tam morbis, quam mortibus exhaustum, infractumque corpus PRINCIPIS acrius perustum, laniatumque esset, exclamavit quidem PRINCEPS, sed clamor ille, non questus fuit; ac piæ preces, ardentissimique, quos vocamus, affectus: *Libenter tolero omnia! Plura merui! Fiat voluntas Dei!* quæ quidem sancta suspiria, quis aliis ex causis profecta,

atque a moriente emissa existimet, quam a profundissima in conspectu Dei, quem præsentem sibi semper sistebat, demissione, a detestatione macularum aliquando contractarum, & Animi pœnitentis ægritudine, ex perfecta voluntatis suæ ad Divinum nutum conformatione ?

Quare tum etiam, cum vi, copiaque tot dolorum incrudescente, Aprili Mense medio jam exacto scribi literas per eundem a Latere Canonicum suum jussisset, ad Vicarium Generalem Strigoniensem, itemque Scepusiensem perferendas, quibus graviter commendabatur, ut preces populo sibi dilecto, supplicationesque indicerent, ea usus est cautione, plene ad nutum Divinum jam attentus ANTISTES, ut eos commonefaceret, ea demum lege gratam sibi fore plebis subditæ pro salute sua comprecationem, si non id a Deo peterent, ut vitam in tempus longius prorogaret, sed id a Numine omni pietatis pretio paciscerentur: *Ut adimpleatur in se Beneplacitum Divinæ voluntatis.*

Accedebat ad cruciamenta morborum interpolatim ægritudo Animi, sed cui se se ingeren-

periebantur, cum Deo Ipse versari, colloqui-
que cœpit: *O Deus meus, quam bonus es!*
Ego mille infernos promerui, & tamen me adhuc
toleras, tamque amplum pœnitentiæ spatium mise-
ricorditer concedis!

At Mensis Junius decretorii certaminis te-
stis, spectatorque futurus, a Deo constitutus
(Quod tamen **PRINCIPEM** Ipsum vix
latebat) redintegratis de integro Religionibus
agi cœpit, peragi non potuit. Die quarto
Nonas Junias deletis iterum Sacra Confessione
noxis, tanquam pugnam jam jam capeffitu-
rus, vexillum e manibus Sacerdotis exemit,
Christi e Cruce pendentis simulacrum, &
Eja, inquit, *Domine Tu mihi es testis, quod*
non meam, sed Tuam quæram voluntatem! Pa-
ratus sum vivere, & mori! Fiat sancta Tua volun-
tas! O quis has vires, hos sensus Pietatis,
hancque Animi præsentiam morienti addidit,
nisi mens innocentia vel nunquam perditæ,
vel tot piaculis, perpeffionibusque recuperatæ
conscia, vel spes veniæ Divino afflatu accepta,
vel expectatio felicitis exitus eo rerum suarum,
& rationum positu, quo Animus a corpore
exolutus recta ad Deum suum contendere pos-
sit, nullis in via enascentibus impedimentis?

Ne-

Neque tamen metum omnem arcana Dei consilia exemere.

Quare Die XVIII. Kal. Jul. quadriduo ante excessum suum Sanctissimum *Generalis*, ut ajunt, *absolutionis* beneficium ultro Ipse a Sacerdote flagitavit, cumque ad infirmitatis vehementiam major semper fieret accessio, in Sacra æde Palatii sui magnum Pietatis Sacramentum adorandum exponi jussit, in cujus conspectu Sacrificia continenter, quotquot fieri possent, perpetrarentur, precandique contentio frequentaretur, nullo jam alio consilio Animo designato, quam ut sibi punctum illud temporis, quo e vinculis corporis, quod maxime cupiebat, elabatur, cum pie, religioseque actum, tum feliciter transactum decurrat.

Neque Deus ille Bonus pia **PRINCIPIS** Sancti, atque ad reddendum Creatori Spiritum optime comparati vota, desideriaque aspernari visus est, ac ne morari quidem. Diem itaque XIV. Kal. Jul. Junii duodevigesimalam vitæ sanctæ, laudabiliterque actæ, lucem supremam habuit ad summam claritatem, five meridiem perductam, quæ ne deficeret, lumenque, ac splendor Pietatis Ejus decre-

scere una conspiceretur, cum hora diei prima post meridiem cursum iniit, ingressus & Ille est iter longinquum. Nec lucta visa est fuisse extremum illud momentum, sed placida quies, somnusque. Hora quinta sub exitum solis frangi primum vox coepit, paulatimque minui, ac deficere, quod indicium fecit tristissimi fati imminentis. Hora duodecima cinctus est corona Sacerdotum formam Fidei, Spei, Charitatis, Virtutumque Christianarum praeventium, meditationesque, ac preces ei tempori convenientes suggerentium, quos ANTISTES Religiosissimus, tota jam mente caelo infixus, quando consequi non potuit, junctis, complicatisque manibus, oculis in caelum identidem sublatis, admota crebro pulsando pectori manu, ductisque, quamvis aegre, suspiriis, ac singultibus, iis omnibus, quae praeelebantur, annuebat; sed jam emoriebatur! Interpellatus postremo, num a Iudice Sacro de integro absolvi cuperet, expeteretque, consumptis in conatu viribus omnibus, hanc articulatam vocem supremam formavit: *Omnino*, distincte, clarissimeque perceptam, atque intellectam. Minimo deinde tempore, cum vix verba Sacra recitata essent, ubi corpus ultimo Imperio in obsequium venire iussisset,

fisset , atque ad quietem , tranquillitatem-
que se se componere ; egressus est Magnus
FRANCISCI BARKOCZII Ani-
mus , plenusque recte , sancteque factorum
gloria ex hujus vitæ tenebris ad sempiternam
lucem transmeavit.

Quo fugis ? Quo evolando properas Ma-
gni **ANTISTITIS** , Magnique
PRINCIPIS , Major , Excelsiorque Spi-
ritus ? Corporis enim latebris , carcereque eli-
beratam Mentem quid jam aliud , quam quod
natura est , Spiritum vocem ? sed num revo-
cari se a me patietur , si clamore abeuntem in-
sequar , si reverti orem , si saltem obtutum ad
nos reflectere ? Verum , qui non vitam so-
lum , sed amorem ipsum lucis hujus , si Stri-
gonium suum , si Templum suum , nutu Dei ,
Speque Immortalium bonorum lætus deseruit ,
ac prope projecit , si Exuvias , & indumenta
sua , totumque corporis , in quo habitarat ,
Domicilium , si dignitatem , cultumque ejus
omnem magna alacritate posuit , atque si
jam , ut spem nobis optimam tristissimus jux-
ta , atque Sanctissimus ad immortalem vitam
transitus facit , jam in illud Beatarum Men-

tium Concilium est translatus, neque gemitu, questibusque nostris commovebitur, neque viam releget, lacrimis, precibusque vocatus, neque admodum retro respiciet.

Imo respiciet, AA. OO. de excelsis illis Sanctorum Spirituum Sedibus, deque Templo illo suo, quod secum hinc extulit, quamvis ornamenta ejus aliqua nobis reliquerit, crebroque etiam respiciet ex illo Templo gloriæ jam plenissimo in alia Tempora sua, quæ vel extruxit, vel ædificavit. Vidistis Eum in uno eorum Augustum SACERDOTEM, in altero spectatis ANTISTITEM pervigilem, cum in tertio, quantum oculis, acieque mentis Sanctimonia vitæ cerni potest, PRÆSULEM Religiosissimum conspexissetis. O quam digna Magno Ecclesiæ PRINCIPE quælibet hæc effigies, dignissimaque etiam, quæ a nobis asservetur, atque tuto aliquo, decenteque loco reponatur, in quo feri Posteri, tanquam si Ei conviverent, intueri queant, & DIGNITATEM DOMUS DEI a FRANCISCO PRIMATE reparatam, firmatamque, & ORDINEM DOMUS DEI Sapiencia, ac Potestate Ejus constitutum, & SANCTITATEM DOMUS DEI ad finem usque

que vitæ servatam, defensionemque, triplicem-
que hanc speciem unius Magni **PRIN-**
CIPIS nativis, minimeque fucatis colori-
bus expressam.

Sed quis locus tandem ille erit, & secu-
rus, & his simulacris servandis, atque ad se-
cuturam ætatem transmittendis idoneus, nisi
Templo cuiusdam idem sit simillimus, Tem-
plumque quoddam novum non a **BARKO-**
CZIO, sed **BARKOCZIO** tamen po-
situm, dicatumque? Nolite, quæso, succen-
sere mihi, **AA. OO.** qui ad has inhonestan-
das exequias, supremumque Honorem mortuo
PRINCIPI Magno persolvendum, atque
ad deducendam, qualis in luctu excellere po-
test, a mœstitia, complorationeque comitan-
tium maxima, funeris pompam apparatussi-
mam, ex omnibus Hungariæ finibus conflu-
xistis! si hoc vestris sumptibus, impendiisque
extrui, & collato a vobis ære illo, quod vel
beneficiis, vel meritis **FRANCISCI** de-
betur ab omnibus, attolli petam, atque desi-
derem. Templorum tot, tamque Nobilium
Authori, Artificique quid gratus, memorque
animus, nisi Templum reddat?

Non sum equidem nescius, Tempora Uni Deo ponenda esse: Altaria dedicari Sanctorum memoriae quidem, sed neque his sacrificia exhiberi, ac representari. Non me latet & illud: non Oratorum, sed Praesulum Ecclesiae, hoc est: Vestrum hoc munus esse, sociam Apostolicæ Sedi jungere operam, ad quemquam in Sanctorum illorum Virorum numerum referendum, quibus deinde in Imaginibus etiam cultus adhibetur, quæ in Templis nostris palam exponuntur. Diversi generis Templum meditor, at Augustum tamen illud, atque cum maxima **PRINCIPIS** nostri, de Ecclesia Dei præclarissime meriti gloria exæquandum.

Legi enim, meminique ex adverbo Romæ ab antiquis Urbis ejus Civibus ad cætera Deorum sola vetustatis illius opinione Immortaliū fana, delubraque, Templum etiam Memoriae, cui Numen aliquod inesse, ut ferme rebus omnibus, credebant, dedicatum esse. Video etiam Institutum hujusmodi non carere laude sua, modo a superstitione omni, vanaque Religione repurgetur. Indeque conficere posse mihi videor, Memoriae **BARCOZIANÆ** Templo erecto, nihil a nobis factum

Etum iri, quod liberum non sit, integrum-
que, imo quod sit etiam convenientissimum,
modo Numen illi nullum inesse credatur, ejus-
que Memoria ne ita quidem consecrata esse
censeatur, quam sunt eæ Christianorum
Athletarum, & quorumvis Sanctorum Ani-
morum, qui solemnī Ecclesiæ Judicio Beatis
coeli Incolis, Indigenisque adscripti, Honores
præcipuos obtinent sibi decretos.

Magnis igitur animis aggrediamur ad opus,
nullis, auri, argentique impensis, sed solis pie-
tatis nostræ adversus **PRINCIPEM**, de-
functum Infulis, Magistratibusque suis, ac
gratæ, memorisque mentis officiis exædifi-
candum. Nulla de solo deligendo occurret,
opinor, quæstio. Ampla utique est Hunga-
ria, sed neque de fundamentis tantopere co-
gitandum mihi videtur, quando majora sunt
Merita Desideratissimi hujus **PRINCIPIS**
quam, ut non sufficiant substructionibus
quantævis Basilicæ. De columnis solummo-
do, de Turribus, de Ornamentis faciei inte-
rioris, atque exterioris satagendum, dispicien-
dumque. Sed, quis sibi partes sumet in-
choandæ, atque perficiendæ molis, quæ

quovis ære, & marmore firmior esse debeat?

Hic ego vero, AA. OO. nihil definire possum, nec si possim, aut velim, aut mihi summam, præsertim cum animadvertam fuscitatem a me jam esse alacritatem omnium, ut primam sibi eo in conatu partem decerpere omnis Ordo contendat. Columnæ Ecclesiæ Hungariæ, Antistites Maximi, præsertimque Archi-Episcopi Strigoniensis *Suffraganei*: Columnæ sacri, maximique Sacerdotum Collegii, & quod Agriæ, quodque Strigonii est, *Capituli*: Columnæ Regni, Optimates, Patriæque Patres: Columnæ Senatus, & Curia Regiæ: Columnæ Provinciarum, Civitatumque Hungariæ omnium: Num se subtrahent, ne testitudines, laqueariaque Templi sustentent, quod Assertori Ecclesiastici Ordinis, Dignitatis paratur, atque ne una cum Eo in Templo niteant, splendebantque?

Ornamenta, quæ speciem Templi exteriorem absolvant, suppeditabit vetus, clarissimaque apud Hungaros BARKOCZIORUM

DE SZALA Domus, Familia non admodum numerosa nunc constans, sed ampla Nepotum serie ad ultimam ætatem propaganda, quæ ipsa successio, Ordoque aliorum ex aliis nascentium, atque idem stemma, nomenque ferentium obliterari non finet promerita **FRANCISCI** sui, qui ad Coronam Comitum, cæteraque Illustrissimæ Domus Decora Tiaram Principum adjecit. O quam Augustum Opus! cujus, quæ foris cernitur species, tot repræsentabit effigies, vivaque simulacra, in quibus virtus, sapientia, & dignitas **PRINCIPIS** Hujus rediviva orbi Hungarico se donabit!

Intus consistit corona Sacerdotum inferiorum, ingenti multitudine Ministrorum, & Candidatorum stipata, ordineque longe pulcherrimo disposita, quem in Domum Dei **FRANCISCUS** sanctissimis legibus scriptis, vulgatisque induxit, atque non minimus numerus Religiosorum Familiarum se se adjunget. Atque illi quidem insculptas æri, marmorique Sacras constitutiones, atque tholis, parietibusque omnibus defluentes, hi vero in scutis suis Beneficiæ **BARKOCZIA-**

NÆ vestigia, monumentaque digito indice
monstrabunt.

Pro Turribus & altis illis, & e terra ita
eminentibus, ut Cœlo nunciare queant, quæ
BARKOCZIUS, dum vixit, supremi
Numinis Majestati Tempora dicaverit, adlege-
tur Sedes Episcopi Agriensis, Sedesque alte-
ra Archi-Episcopi Strigoniensis, Excelsa utra-
que suapte, atque a **FRANCISCO**
ANTISTITE suo ad Celsissimum Immortalis
cujusdam gloriæ fastigium evecta, speculaque
quædam sublimis effecta, ex qua & præte-
rita Ecclesiæ suæ damna intuebatur, ut iis
mederetur, & futura ita prospiciebat, ut ca-
veret, ne quid deinceps Ecclesia Dei detri-
menti capiat. Nec Corona tegendo vertici
deerit: atque in uno quidem fulgebit non
impar tantæ rei Infula Agriensis umbra sua
tredecim integras Regni Regiones, in altero
eminentior Strigoniensis, pallio suo haud pau-
lo plures ambiens, complexaque.

Non jam igitur lacrimas nostras, non que-
stus, lamentaque sibi deposcit Magnus, feli-
cissimusque Spiritus **ANTISTITIS**, **PRIN-**
CI-

CIPISQUE Optimi, sed ut Nomen Ejus
clarissimum, & universa magnitudo Excelsæ,
Sanctæque Mentis, hoc est: MAGNIFICEN-
TIA EJUS IN CULTU DEI, SAPIENTIA
IN IMPERIO SACRO, SANCTIMONIA IN
VITA OMNI, Animis nostris infigatur, altif-
simeque demittatur, atque de manu veluti in
manus tradita, ad secula ventura propagetur;
& stabit, perstabitque Templum Memoriam
BARKOCZIANÆ sempiternum.

D I X I.

D d

EST Iste Opus, ad de Nomen
Catholici, & universa magister
Saxoniae Meas, hoc est: In Saxonia
Iste Iste in Cetero Dei, Saxeonia
in Imperio Saxe, Saxeonia in
Vita omni, Annis nostris magister, alii
Saxoniae demerant, atque de manu veluti in
manus nostras, ad reus ventis propagent;
& fide, perditione Tempum memoris
BARKOXIANE temperant.

D I X I

D 4